

Misli Thoughts

**Print post publication number
100004295**

**SEPTEMBER–OKTOBER 2022
ŠTEVILKA – NUMBER 5
LETO – YEAR 71**

Misli september-oktober 2022 Vsebina:

- 3 Dragi in spoštovani rojaki
- 5 Srečko Kosovel: Vozil sem se
- 6 Izpod Triglava
- 12 Slovenski misijon Melbourne
- 20 Popotovanje po rodni Sloveniji
- 29 Srebrnomašniku p. Simonu Petru
- 30 Polovinke
- 34 Babica vnuku
- 35 Slovenski misijon Sydney
- 41 Kratko, a sladko
- 45 Slovenski misijon Adelaide
- 49 September – mesec ozaveščanja o demenci
- 51 Iz Kraljičine dežele – Queenslanda
- 53 Triglav Mounties
- 58 Živalske zgodbe in nezgode
- 60 Razmišljanja Cilke Žagar
- 65 Butalci

Sveta Devica Marija,
ni tebi enake med vsemi ženami sveta,
hči in dekla vzvišenega Kralja,
Očeta v nebesih,
mati najsvetejšega Gospoda Jezusa Kristusa,
nevesta Svetega Duha;
prosi za nas,
skupaj s svetim nadangelom Mihaelom
in vsemi nebeškimi močmi
in z vsemi svetniki,
svojega presvetega ljubljene Sina,
našega Gospoda in Učenika.

(sv. Frančišek Asiški)

Fotografiji na naslovnici:
Zgoraj: katedrala Rožnovenske Matere Božje, Waitara (foto: p. Darko Žnidaršič)
Spodaj: pogled z reke Ljubljance na Plečnikovo tromostovje s frančiškansko cerkvijo v ozadju (foto: p. SP)

Dragi in spoštovani rojaki!

V deželo je prišla dolgo pričakovana pomlad. A občutek imam, kot da bi se letos nekoliko bala pokazati vse, kar prinaša s seboj. Nekoliko ji še vedno nagaja teta zima s svojimi temperaturnimi spremembami. Ko nas pomladno sonce želi nekoliko ogreti in vzpodbuditi rastlinje k rasti, se hitro pojavi vetrič in ohladi ogreto. Nekako tako kot v našem življenju. So dnevi, ko kar kipimo od veselja in moči in so dnevi turobnosti, osamljenosti, brezupa. Pa vendar pravi pesem: *Prišla bo pomlad, učakal bi jo rad, da bi zdrav, vesel, lepe pesmi pel. To me veseli, trav'ca zeleni, drobna ptičica pa žvrgoli. Prišla kukav'ca, moja ljubica, ki bo kukala in prepevala. Kukala kuku, pevala tako, da bi vedno nam tak' luštno b'lo!* Lahko smo res hvaležni za vsak nov dan, ki ga dočakamo. Hvaležni, da lahko zjutraj, ko se zbudimo, še vedno pomigamo

s prsti na nogah. In da bi se vedno zavedali, kako lepo je, da smo, da lahko živimo na tem lepem svetu. V raju pod Triglavom, kot je zapisal Jakob Aljaž, v prenesenem pomenu pa naj to velja za deželo Avstralijo. Da bi se znali res veseliti majhnih stvari v življenju. Na misel mi prihaja naš redovni ustanovitelj, človek velike preprostosti in neverjetne skromnosti, sv. Frančišek Asiški (goduje 4. oktobra), ki se je znal veseliti vsega, kar mu je prinašalo življenje. Verjetno je prav zato vse stvari lahko poimenoval za brate in sestre; sestra voda, brat ogenj, sestra luna, brat veter, sestra zemlja, sestra smrt ...

Zelo znana je legenda, kako je sveti Frančišek sprebrnil volka, ki je ogrožal mesto Gubbio v delu italijanske pokrajine Perugia v

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager):** p. Simon Peter Berlec OFM, Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Tehnični urednik (Production Editor) in računalniška postavitev:** p. David Šrumpf OFM, Kew | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetz | **Stalni sodelavci:** p. David Šrumpf OFM, p. Darko Žnidaršič OFM, Florjan Auser, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Martha Magajna, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address): MISLI, PO Box 197, KEW VIC 3101 | Tel.: 03 9853 7787 | E-mail: slomission.misli@gmail.com | Naročnina za 2022** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | Naročnina se plačuje vnaprej; ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew: MISLI, BSB: 06 3142. Številka računa: 0090 1561 | Poverjeništv**o za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor | **Tisk (Printing):** Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne.

Misli na spletu: Florjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. Tam kliknite na MISLI. | ISSN 1443-8364

Umbriji. Zver, ki je imela na vesti ljudi in živino, je Frančišek izsledil v naravi, jo pokrižal in rekel: »Pridi k meni, brat volk! Ukazujem ti v Kristusovem imenu, da nikoli več ne zagrešiš hudobije, ne meni ne komurkoli drugemu.« Volk se je zaobljubil, da se bo spreobrnil, to je potrdil s taco, ki jo je potisnil v ponujeno roko svetniku.

Lahko bi rekli, da še kako veljajo besede: »Najprej naredi, kar je nujno, potem tisto, kar je mogoče ... in naenkrat boš lahko delal tudi nemogoče.« In za pomoč naj bo molitev sv. Frančiška: *O vzvišeni in veličastni Bog, razsvetli temine mojega srca. Daj mi pravo vero, trdno upanje in popolno ljubezen, razumnost in spoznanje, o Gospod, da se bom držal tvoje svete in resnične zapovedi. Amen.*

Rad bi vas še spomnil na mesec oktober, ki ga obhajamo kot mesec rožnega venca (god rožnovenske Matere Božje, 7. oktober) in ko smo še posebej povabljeni k redni molitvi te starodavne molitve. Kot nas spodbuja pesem: *Kraljica venca rožnega, naj celi svet ti hvalo da. Je človek star že*

ali mlad, naj rožni venec moli rad.

Rožni venec ima svoje korenine v izkušnji kristjanov iz prvih stoletij, ko so puščavski očetje ponavljali molitve – psalme v litanjski obliki. S temi psalmi je bil prepleten vsakdan posvečene osebe. Sčasoma se je razvila molitev 150 zdravamarij in 30 očenašev, številka 150 ustreza enakemu številu psalmov v Svetem pismu.

Molitev rožnega venca je ponavljajoča se molitev, ob kateri se poglobljamo v samo skrivnost Božje navzočnosti v našem življenju. Je molitev ponavljanja, saj kar 50-krat ponovimo eno molitev zdravamarija v enem samem delu rožnega venca. Zdi se, da se to ne ujema z mišljenjem sodobnega človeka. Toda molitev rožnega venca ni podajanje informacij, je ustvarjanje Božjega okolja, v katerem mi Bog lahko zelo osebno spregovori. Prvotnim trem temeljnim delom: veseli, žalostni in častitljivi del, je papež

Janez Pavel II., sedaj svetnik, dodal še svetli del rožnega venca (ki je bil krščen v Jordanu; ki je v Kani Galilejski naredil prvi čudež; ki je oznanjal Božje kraljestvo; ki je na gori razodel svoje veličastvo; ki je postavil sveto evharistijo).

Nekateri primerjajo rožni venec s starim zemljevidom, ki vodi do zaklada. Zemljevid ne izgubi vrednosti zato, ker je star. Pomembno pri zemljevidu je, ali nas vodi do zaklada in kakšno vrednost ima ta zaklad. Rožni venec je mnogo ljudi pripeljal k zakladu miru, veselja, upanja in notranjega zadovoljstva. Rožni venec je molitev, ki resnično spreminja življenja. In naj zaključim s pesmijo: *Če rožni ven'c boš molil rad, dobil boš milost vsakikrat; Marija te ljubila bo, sprosil sveto ti nebo.*

p. Simon Peter Berlec

Srečko Kosovel

(18. marec 1904–27. maj 1926)

VOZIL SEM SE

Vozil sem se z zlatim čolnom
po rdečih vodah večera,
med drevjem
in travnatimi bregovi.
Vozil sem se,
jaz, zlati mornar ...

Toda prišel je vihar
in sonce je palo
iz svojih višin,
in kot da je zasijalo
vse drugo, manj zlato,
bolj jasno, bolj živo,
sem kot prerojen
stopil na breg.

Rdeči oblaki so se odtrgali
mi od srca,
videl sem jih,
šel sem za njimi
preko sveta.

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

VOLILNA JESEN

V Sloveniji imamo v jesenskih mesecih trojne volitve. Predsednico ali predsednika države bomo volili 23. oktobra; morebitni drugi krog bo na Martinovo nedeljo. Lokalne volitve, na katerih izbiramo župane in občinske svetnike, bodo 20. novembra, tem pa bodo 23. in 24. novembra sledile še volitve državnih svetnikov.

PRESEDNIŠKE VOLITVE

V polnem teku so zaenkrat le priprave na predsedniške volitve. Pred koncem avgusta so začeli teči roki za volilna opravila. Takrat so kandidati za predsedniško mesto začeli zbirati podpise volivcev, ki so potrebni za vložitev kandidature, če kandidat nima podpore politične stranke. Kandidaturo je možno vložiti do 28. septembra. V začetku oktobra bo znano, koliko jih bo, in kakšen bo vrstni red na volitvah. Vse tri vladne stranke so zaenkrat brez kandidata. Podpredsednica Gibanja Svoboda Marta Kos, nekdanja novinarka in kandidatka največje vladne stranke je iz osebnih razlogov odstopila. Samostojna kandidatka Nataša Pirc Musar, nekdanja novinarka in pravnica, je v volilno tekmo vstopila s podporo nekdanjih predsednikov Milana Kučana in Danila Türka. Sprva so jo provladni mediji napadali, saj so dajali prednost Marti Kos, zdaj pa je jasno, zakaj leva politična stran ostaja brez ponudbe: pred volitvami bodo te stranke podprle Musarjevo. Nekdanji zunanji minister Anže Logar, ekonomist in družboslo-

vec, kandidira kot neodvisni kandidat, a s podporo svoje stranke SDS. Je najresnejši tekmelec Nataše Pirc Musar, ki po anketah sicer vodi, oba pa bi se pomerila v drugem krogu. Nova Slovenija svojega kandidata zaenkrat nima, a nekateri pričakujejo, da bi lahko podprla predsednika državnega sveta Alojza Kovšco, obramboslovca in urarja. V volilno tekmo so vstopili še župan Kočevja Vladimir Prebilič, zdravnica in ginekologinja Sabina Senčar, filozofinja Nina Krajnik, Gregor Bezenšek mlajši, Andrej Magajna, Franci Kindlhofer, Boris Vene, Boris Žulj, Ludvik Poljanec in Leo Trojar, a ni nujno, da bodo zbrali dovolj podpore.

TOMAŽ MAVRIČ OSTAJA VRHOVNI PREDSTOJNIK LAZARISTOV

Misijonska družba lazaristov je imela sredi poletja v Rimu svoj 43. občni zbor z geslom: Poživitev naše identitete ob začetku petega stoletja Misijonske družbe. Na njem so vizitatorji in delegati iz enainštiridesetih provinc po vsem svetu dosedanjemu generalnemu superiorju, slovenskemu lazaristu Tomažu Mavriču zaupali drugi šestletni mandat. Prvič je bil izvoljen 2016 na občnem zboru

v Chicagu in s tem postal 25. naslednik sv. Vincencija Pavelskega. Tomaž Mavrič si bo v novem mandatu prizadeval, da bi s sobrati na prvo mesto postavili poglobitev duhovnosti ustanovitelja, zatem delo za duhovne poklice ter skrb za misijone in uboge.

SKRUNITEV BREZJANSKE MARIJE

Tednik *Mladina* je 19. avgusta 2022 na naslovnici objavil podobo brezjanske Matere Božje, ki je močno prizadela čustva slovenskih krščanskih vernikov doma in po svetu. Na to se je odzval rektor Narodnega svetišča Marija Pomagaj na Brezjah p. Robert Bahčič. V izjavi za javnost je zapisal, da je Layerjeva slika izpred več kot 200 let že dolga leta simbol globoke slovenske vernosti ter pomeni tolažbo in upanje vseh romarjev, ki se v tisočih posamično in skupinsko zgrinjajo ob osrednjem slovenskem romarskem središču. Brezjanska Marija vabi k sebi vse ljudi in jih duhovno krepi. Zato je že vrsto let na Brezjah tudi romanje bolnikov. Knjiga pričevanj o uslišanjih in tolažbe daje slutiti, kaj vse se dogaja na tem milostnem kraju. Od tod tudi njen častitljivi vzdevek »Marija Pomagaj«, ki pove, da iz njene materinske ljubezni nihče ni izvzet. Kot je zapisal p. Robert, popačenje brezjanske podobe, ki upodobitev Jezusa kot novorojenega Odrešenika nadomešča s podobo deklice, ki pa ima tudi že attribute odrasle ženske, spominja na hermafrodita in s tem rani idealno podobo, ki jo verniki nosimo v srcu in ki izraža naše najgloblje hrepenenje. Ne gre samo za nedopustno spreminjanje enega izmed slovitih umetniških del,

ampak prav tako za napad na enega izmed najbolj intimnih osebnih odnosov, ki ga krščanski verniki gojimo do te Podobe. Dodal je še, da so brezjansko podobo Marije Pomagaj Slovenci ponesli po vsem svetu in jim pomeni ne samo tolažbo, ker žive daleč od doma, ampak prav tako zvestobo slovenski kulturi in domovini, zato ima brezjanska slika tudi nacionalni kulturni pomen. K Mariji so se zatekale generacije vojakov v zahvalo za srečno vrnitev z bojišča. Kot rektor svetišča in varuh Marijine podobe je protestiral proti njenemu popačenju, ki si ga je privoščilo uredništvo *Mladine*. Izjavo je sklenil z besedami: »Izražam upanje, da bomo tudi v slovenskem prostoru prišli do tiste stopnje medosebnih odnosov, ko bodo najgloblja čustva ljudi spoštovana. Nobena kritična misel do zgodovinske pojavnosti krščanstva, tudi ne do cerkvenih ustanov, prav tako pa ne sklicevanje na umetniško svobodo, ne morejo dovoliti napada na eno izmed najglobljih svetinj, ki jih slovenski kristjani nosimo v sebi.«

SREČANJE KOLPINGOVH DRUŽIN

V Mariboru je od 18. do 21. avgusta potekalo 53. Mednarodno srečanje Kolpingovih družin. Na njem se je zbralo več kot 250 članov iz Avstrije, Nemčije, Švice in Slovenije, med njimi deseti Kolpingov naslednik, predsednik Mednarodne Kolpingove zveze in rektor minoritske cerkve v Kölnu, v kateri je grobnica blaženega Adolfa Kolpinga, Christoph Huber. Srečanje so začeli s sveto mašo v stolnici, kjer je nadškof Alojzij Cvikel spregovoril o dostojanstvu

dela in opozoril na pomen miru v sodobnem svetu. Program sta oblikovala predsednik Kolpingove zveze Slovenije Avgust Heričko in duhovni vodja Jože Povh.

Prve Kolpingove družine smo v Sloveniji dobili že sredi 19. stoletja, znova pa so zaživele pred tridesetimi leti v Mariboru, se potem širile po Slomškovi škofiji, pozneje tudi drugod. Zanimivo je, da je v sklopu slovenske zveze zaživela tudi Kolpingova družina med slovenskimi izseljenci v Avstraliji: Sv. Peter in Pavel Canberra. Vodil jo je Vekoslav Godec in je zamrla z njegovo smrtjo leta 2014. Adolf Kolping je bil sodobnik blaženega škofa Slomška. Skrbel je za revne delavce in rokodelce in zanje ustanavljal društva, ki še danes delujejo v več kot šestdesetih državah sveta. Kolpingove družine danes delujejo kot katoliške dobrodelne ustanove, skrbijo pa tudi za vzgojo in izobraževanje ter povezovanje malih podjetnikov, obrtnikov in rokodelcev.

MLADIFEST

Odbor za mlade škofije Murska Sobota je zadnjo soboto v avgustu v Radencih po vzoru Mladifesta iz Medžugorja organiziral 2. Mladinski festival v Sloveniji. Geslo srečanja je bilo »S teboj, mati Ma-

rija!» Začel se je z molitvijo in pesmijo. Sledila je kateheza novomašnika Janeza Meglena, ki je govoril o tem, zakaj biti veren v današnjem času. Sledilo je pričevanje preizkušene družine, ki ima otroka invalida. Mlade so nagovorili še trije frančiškanski bogoslovci iz Bosne in Hercegovine. Vrh srečanja so bile sveta maša, ki jo je daroval škof Peter Štumpf, in litanije pred kipom Kraljice miru. Mladifest so sklenili s slavnim večerom.

POŽAR NA GORIŠKEM KRASU

Slovenijo je sredi julija prizadel požar, ki je kar 17 dni pustošil po našem in tudi italijanskem Krasu. Najprej je zagorelo ob cesti Miren–Opatje selo.

Zaradi suhega poletja se je hitro širil po območjih občin Miren-Kostanjevica, Renče-Vogrsko in Komen na naši strani meje. Gasilec so delo oteževali težko dostopen teren, burja, visoke temperature in neeksplozivna ubojna sredstva iz 1. svetovne vojne. Zaradi tega je glavnina gašenja potekala predvsem iz zraka, s pomočjo helikopterjev in letal. Piloti so več kot dvatisočkrat zajeli vodo in jo odvrgli: skupaj več kot dva milijona litrov. Pomoč je prišla tudi iz Italije, Hrvaške, Avstrije, Madžarske,

Slovaške, Srbije in Romunije. Kljub temu so imeli gasilci na tleh veliko dela, poleg gašenja in varovanja požarišč so skušali zaščititi vse stavbe, kar jim je tudi uspelo. Najhuje je bilo, ko se je ogenj bližal vasem. Zaradi varnosti so za krajši čas izpraznili več vasi: Selo na Krasu, Novo vas, Korita, Hudi Log, Vrtoč, Brestovico pri Komnu, Klarice, Vojščico, Temnico ter manjši del Mirna. Pri gašenju in drugih nujnih opravilih na območju požara je sodelovalo več kot deset tisoč prostovoljnih in poklicnih gasilcev. Pomagali so še: vojska, policija, civilna zaščita in drugi prostovoljci. Po prvih ocenah je pogorelo 3600 hektarjev površin, od tega 2700 hektarjev gozda. Po nekaj tednih in dežju je na pogoriščih že začelo zeleneti, a kot napovedujejo, bodo z obnovo uničenega gozda verjetno začeli sredi jeseni, trajala pa bo vsaj pet let. Če se do požara približno polovico kraških gozdnih površin predstavljali iglavci, bo obnova osredotočena predvsem na sajenje listavcev, saj ti težje zagorijo.

GASILSKA OLIMPIJADA 2022

V Celju je med 17. in 24. julijem potekala gasilska olimpijada, na kateri je sodelovalo 2.600 tekmovalcev iz 20 držav. Pomerili so se v različnih gasilskih veščinah, vzporedno pa so se odvijali številni drugi dogodki od kulturnih do zabavnih. Sestavni del olimpijade je bila tudi maša narodov, ki jo je v celjski stolnici sv. Daniela daroval upokojeni škof Stanislav Lipovšek. Ob koncu maše so navzoče nagovorili še predstavnika evangeličanske in pravoslavne Cerkve ter muslimanski imam, saj gasilke in gasilci pripadajo različ-

nim verskim skupnostim. Čas olimpijade je nesrečno sovpadel z obsežnim požarom na Krasu, zato so se tekmovanja v Celju odvijala v senci dogajanja na Krasu. Na to je spomnil tudi celjski župan Bojan Šrot, ko je dejal: »Nesrečno naključje, da je v času olimpijade prišlo do največjih požarov v zgodovini samostojne Slovenije, je morda po krivici okrnilo podobo tega velikega dogodka, enega največjih, ki smo ga kdaj organizirali v našem mestu. A gasilska olimpijada ob veliki naravni nesreči na Krasu kaže tudi na pomen gasilstva ter dobre pripravljenosti in usposobljenosti gasilcev, da učinkovito ukrepajo ob takšnih izrednih dogodkih. Te pomembne veščine gasilci preizkušajo na olimpijadi, znanje pa dokazujejo ob intervencijah. Kako dobro je, da je v Sloveniji prostovoljno gasilstvo tako množično, sodobno opremljeno in odlično organizirano. Kljub 'gasilskemu prazniku', kar Gasilska olimpijada Celje 2022 zagotovo je, so lahko nemoteno zagotavljali potrebno število operativnih gasilcev za gašenje požarov na Krasu,« je povedal župan.

DRAGA 2022

Prvi konec tedna v septembru so v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu potekali 57. študijski dnevi Dra-

ga, ki jih prireja Društvo slovenskih izobražencev. Letos so se začeli z obiskom in nagovorom predsednika Slovenije Boruta Pahorja, ki se je zahvalil tej pobudi in vsem, ki jo negujejo, za njihovo dolgoletno zavzemanje za demokratizacijo, osamosvajanje Slovenije ter miroljubno sožitje med slovenskim in italijanskim narodom. V nagovoru pa je posebno pozornost namenil našemu narodu: »Skupnost ni samoumevna in je treba zanjo skrbeti in jo negovati. Verjetno to velja za sleherno skupnost, še zlasti pa za narodno. Spričo dejstva, da imamo Slovenci zdaj tudi lastno državo, se skrb za narodno skupnost v veliki meri prepleta s skrbjo za državljansko skupnost. S tem, ko smo Slovenci ustanovili lastno državo, smo na najboljši možni način zavarovali pravico in dolžnost, da samostojno odločamo o svoji usodi, kar smo še trdneje okrepili s priključitvijo EU,« je dejal Pahor in dodal, da pripadamo Zahodnemu svetu. Po njegovih besedah moramo paziti, da to, kar nas razdvaja, ne bi postalo močnejše od tega, kar nas združuje. Na tokratnih študijskih dnevih so posebno pozornost namenili vrednotam, ki nas oblikujejo, premagovanju delitev v našem narodu oziroma spravi, odgovoru kristjanov na izzive

časa ter našemu prostoru v globalnem svetu v luči vojne v Ukrajini. Med gosti so bili med drugim nekdanja ministrica za Slovence po svetu Helena Jaklitsch, zgodovinar Jože Možina, teolog Janez Juhant in nekdanji zunanji minister Anže Logar. Spomnili so se tudi v maju v 109. letu starosti umrlega tržaškega pisatelja Borisa Pahorja, predstavili dokumentarni film o njegovem življenju in pripravili pogovor z njegovim sinom Aleksijem. Peterlinovo nagrado je letos dobil dolgoletni predsednik Slovenske prosvete Marij Maver. Vzporedno je potekala tudi Draga mladih. Tokrat so govorili o vplivu družbenih omrežij.

NOVO ŠOLSKO LETO

Prvega septembra so se v Sloveniji odprla vrata osnovnih in srednjih šol, tokrat brez omejitev, ki so veljale med epidemijo covid-19. Določeni ukrepi za zaježitev širjenja koronavirusa kljub temu ostajajo. Priporočeno je redno prezračevanje učilnic in drugih šolskih prostorov ter samotestiranje v domačem okolju. V šolah je letos približno 270.000 učencev in dijakov. Število v zadnjih letih narašča zaradi večjih generacij otrok, primanjkuje pa učiteljev. Bilo naj bi jih več kot tisoč premalo; ravnatelji imajo največ težav s pokrivanjem ur pri matematiki, fiziki in računalništvu. Šolski sindikat, ki se je pod prejšnjo vlado politično aktiviral na strani leve in protestnikov, ocenjuje, da je pomanjkanje še večje. Del šolskega sistema so tudi katoliške šole, ki jih leva politika na vse načine ovira, le kadar v tujini nanese pogovor na možnost izbire na področju vzgoje in izobraževanja, se hvali z njimi. V Slove-

niji imamo le dve katoliški osnovni šoli in štiri katoliške gimnazije. V osnovnih šolah v Ljubljani in Mariboru je letos 612 učencev, od tega 64 prvošolčkov. Štiri katoliške gimnazije v Ljubljani, Mariboru, Vipavi in Želimljem pa obiskuje 1.473 dijakov; v prve letnike so jih sprejeli 419. Prvi »šolski dan« je imel tudi nadškof Stane Zore, saj 1. septembra že nekaj let preživi v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani, kjer domuje ta škofijska gimnazija in Osnovna šola Alojzija Šuštarja. In kako ga preživi? »Najprej prosim Božjega blagoslova s sveto mašo za vse šolarje, dijake, učitelje in profesorje, nato z našo slovensko himno in dvigom zastave slovesno vstopimo v šolsko leto. Vesel sem vseh mladih, od najmanjših do že skoraj odraslih. Ne pozabite: nismo sami, z nami je Jezus, ki nas spodbuja, naj vztrajamo v dobrem in vedno napredujemo.« Tako je zapisal nadškof na facebooku in vsem zaželel božji blagoslov.

UMRL P. VLADIMIR KOS

V Tokiu je 18. julija v 99. letu umrl duhovnik jezuit, misijonar, profesor filozofije, pesnik, prevajalec in esejist Vladimir Kos, doma iz Murske Sobote. Bil je tudi sodelavec *Misli*. S. p. Bazilijem (spoznala sta se v begunstvu) sta si redno dopisovala; njegove pesmi so desetletja polnile posamezne številke te revije. Tudi po smrti p. Bazilija ni pozabil na rojake v Avstraliji. Za zlati jubilej *Misli* (v začetku leta 2002) je p. Cirilu v uredništvo poslal pesem *Že 50 let*, ki jo je posvetil reviji: *Zvonovi v Nebesih gotovo zvonijo, / ker Misli praznujejo 50 let. / Že 50 let nam pojo melodijo, / ki Bog jo je prišel na svet razodet ...* Čeprav

je bil Vladimir Kos rojen v Prekmurju, je otroštvo in mladost preživel v Mariboru. V dijaških letih je zaradi vojne pobegnil v Ljubljano, bil v internaciji v Gonarsu in 1943 vstopil v bogoslovje. Maja 1945 se je z domobranci umaknil na Koroško in se po čudežu izognil skupinam, ki so jih vračali in odpeljali v Teharje in Kočevski Rog. Študij je končal v Rimu, tam doktoriral in se pozneje pridružil jezuitom. Leta 1956 je odšel v misijone na Japonsko. Desetletja je predaval filozofijo na univerzi in obenem skrbel za zapuščene otroke v predmestju Tokia. Pesmi je pisal že v gimnaziji in ostal zvest poeziji do zadnjega. Izdal je več deset pesniških zbirk; največ pri Slovenski kulturni akciji v Buenos Airesu, po osamosvojitvi Slovenije pa v domovini. Sodeloval je z zdomskimi revijami, med katerimi so tudi *Misli*. Leta 1971 je prejel zamejsko in zdomsko literarno nagrado Vstajenje, leta 2004 pa je prejel Zlati red za zasluge Republike Slovenije. Leta 2014 je za svoje delo prejel nagrado Prešernovega sklada. Leta 2020 je imel železno mašo oziroma 70 let duhovništva. Pokopali so ga v Tokiu, saj je v deželi vzhajajočega sonca živel skoraj sedemdeset let.

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM: 0455 444 912
p. David Šrumpf OFM: 0497 097 783
Sts. CYRIL and METHIDIUS
SLOVENIAN MISSION

Baraga House, 19 A'Beckett Street
PO Box 197, KEW VIC 3101
Tel.: (03) 9853 7787
E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

Ob koncu zimskega obdobja in začetku pomladi je na našem travniku neumorno kosila sestra smrt. Kar ni in ni ji zmanjkalo moči in zarezala je bolečino v številna srca. Tudi to jedel našega življenja. Ob poslušanju mnogih življenjskih zgodb naših pokojnih bratov in sester ter ob številnih zgodbah, ki sem jim priča v domovih starejših ter bolnišnicah, mi prihaja na misel naslednji zapis frančiškana p. Pavla Jakopa: *HVALA, DA SI NISMO ENAKI – Če bi bili kakor drugi, bi bili vsi pesniki ali smetarji; vsi fantje bi ljubili isto dekle in vsa dekleta istega moža. Če bi bili kakor drugi, bi bili drugi kakor jaz, bili bi sitni in težki in včasih prav nič na tleh, hkrati bi nas nosilo veselje in smejali bi se vsevprek, ko pa bi nas dajala žalost, bi ostali sami in smešni.*

Hvala ti, da nisem kot drugi! Naj bom boljši, te prosim, da bodo drugi želeli biti kakor jaz. Hvala ti, da sem lahko boljši od drugih, hvala ti, da so lahko drugi boljši od mene; hvala ti, da smo si lahko zanimivi.

V torek, 26. julija, ko smo se spominjali Marijinih staršev sv. Joahima in sv. Ane, je pred 25 leti Gospodar življenja

k sebi poklical p. Bazilija Valentina. Mi smo se ga z veliko hvaležnostjo za vse, kar je naredil, spomnili pri maši ob 10. uri, v nedeljo 24. julija 2022. Ob tej priložnosti izrekam iskreno zahvalo članicam Društva sv. Eme, ki vsak mesec darujejo za mašo za pokojnega patra, za pokojne sestre ter za žive in pokojne članice Društva sv. Eme.

Na to nedeljo smo se že drugo leto z veseljem spominjali naših starih staršev in ostarelih. Papež Francišek je za to priložnost pripravil posebno molitev zanje.

Molitve papeža Franciška

Hvala ti, Gospod, ker me tolažiš s svojo bližino. Tudi, ko sem osamljen, si moje upanje in moje zaupanje. Vse od mladosti si ti moja skala in moja trdnjava. Hvala ti, ker si mi dal družino in me blagoslovil z dolgim življenjem. Hvala za vesele in težke trenutke, za sanje, ki so se mi v življenju uresničile in za tiste, ki so še pred menoj. Hvala za čas prenovljene rodovitnosti, h kateri me kličeš. Okrepi, o Gospod, mojo vero, da bom ljudem prinašal tvoj mir, uči me sprejemati tiste, ki trpijo bolj od mene, da nikoli ne bom nehal sanjati in bom novim rodom pripovedoval o tvojih čudežih. Varnuj in vodi papeža Franciška in Cerkev, da bo luč evangelija lahko dosegla vsak kotiček sveta. Pošlji svojega Duha, o Gospod, da bo prenovil zemljo, da se bo vihar pandemije pomiril, da bodo ubogi potolaženi in vojne prenehale. Podpiraj me, saj sem slaboten, in mi pomagaj živeti polno življenje v vseh trenutkih, ki mi jih podarjaš, saj vem, da si vsak dan z menoj, vse dni do konca sveta.

Slovesni praznik Marijinega vnebovzetja smo obhajali v ponedeljek, 15. avgusta. Ob 10. uri smo imeli slovesno mašo, pri kateri smo obnovili posvetitev slovenskega naroda Materi Božji. Praznovanje očetovskega dne smo imeli teden dni pred samim praznikom, v nedeljo, 28. avgusta 2022. Hvala učencem Slomškove šole, ki so pod budnim očesom učiteljice Julie Kure Bogovič in

ravnateljice Veronice Smrdel Roberts, v dvorani pripravili kratek program za njihove očete. Iskrena zahvala pridnim gospodinjam za sladke dobrote iz do-

mače kuhinje in Društvu sv. Eme, ki je pod vodstvom Olge Bogovič poskrbelo za njihovo pripravo in pogostitev. Bog povrni!

V nedeljo, 25. septembra 2022, bo v katedrali sv. Patrika v Melbourne nedeljska maša za migrante in begunce. Ob somaševanju migrantskih kaplanov jo bo daroval nadškof msgr Peter A. Comensoli. Ob 14. uri (2 pm) bo v različnih jezikih potekala molitev rožnega venca, ki ga bo spremljalo petje lurške pesmi. Ob 15. uri (3 pm) bo maša. Vsi smo vabljeni v stolnico. Zelo dobrodošlo je, da ste oblečeni v narodne noše, saj vedno vzbudite veliko pozornosti. Naj se tudi po vas močneje pozna naša narodna skupnost.

OKTOBER – MESEC ROŽNEGA VENCA

Kako moliti rožni venec? Najprej: vzemimo ga kot počitek in ne kot dodatno opravilo. Ponavljane besede so tudi Božja beseda in delujejo same po sebi. Ne obremenjujmo se s tem, da nismo vedno zbrani. Srce, telo ponavljata, misli pa krožijo in s tem ni nič narobe. Zbranost in umirjenost prideta sčasoma. Začnimo s ponavljanjem besed, tudi če je nemir v nas ali okoli nas, tudi če v na primer mladi družini otroci ne sledijo takoj. Rožni venec ustvarja skrivnostno notranjo ponižno moč in navzočnost, ki se sčasoma dotakne vsakega srca. Ostanimo preprosti. Ni pomembno, kako na zunaj delujemo, s kakšnim glasom molimo. Pomembno je, da med molitvijo nismo pozorni nase, temveč odprti do drugega. To pomeni moliti s srcem. Tudi če ne povemo posebnega namena, molitev deluje. Bog jo vedno »uporabi« za svoje namene. Je pa dobro, zlasti pri molitvi z otroki, da prej dodamo kakšne namene, za koga molimo. Ne zavlačujmo. Pomembno je, da preprosto in hitro začnemo, brez razpravljanja, po molitvi

pa ne zadržujemo drugih, ki imajo svoje opravke. Razvlečena molitev in dodatki lahko odbijajo, zlasti mlajše. Skrivnost lahko napovemo samo na začetku desetke, lahko pri vsaki zdravamariji. Oboje je pravilno. Bolj kot sledenje besedam v mislih je pomembno, da drug drugega slišimo, se prilagodimo in molimo drug z drugim. Pretirana počasnost in hitenje nista dobra. Ko smo v avtu, pri delu, v čakalni vrsti ... lahko molimo rožni venec »brez reda«, tako, da samo ponavljamo v mislih ali polglasno Zdrava Marija ... Taka molitev med naporom dneva obrodi velike sadove.

Po dnevih molimo: veseli del v ponedeljek in soboto, svetli v četrtek, žalostni v torek in petek, častitljivi v sredo in nedeljo. Lahko izberemo tudi drugače, zlasti v svetih časih.

ZAKONSKE JUBILEJE (10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60 ...) in obletnico blagoslovitve cerkve bomo praznovali v **nedeljo, 16. oktobra 2022, ob 10. uri**. Prosim, če sporočite, kdo praznuje, in ne recite: »Saj ni treba!« ali pa »Midva ne praznujeva.« Verjemite, praznovati je treba, ker je človek tudi bitje, ki praznuje.

V torek, 1. novembra 2022, bomo obhajali praznik vseh svetih. Slovensna maša bo ob 10. uri.

Čeprav je **spomin vseh vernih rajnih** v sredo, 2. novembra, bomo molitve za naše drage pokojne in mašo darovali na prvi petek, 4. novembra ob 10. uri.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kew, še vedno obstaja možnost spremljanja maše na družbe-

nem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: **Slovenian Mission Melbourne** <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih se zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

KRST

TOMISLAV Romeo TOMSIC je v soboto, 23. julija 2022 ob 11. uri, v naši cerkvi v Kewju prejel zakrament sv. krsta. Čestitke staršema Paulu Francisu Tomsicu in Jennifer Tosich, ter botroma Angelu in Beatriz Gargiso.

ODŠLI SO

NADIA TOMŠIČ, rojena LIČEN, je umrla v ponedeljek, 4. julija 2022, v bolnišnici Monash Hospital. Rodila se je 25. januarja 1944 v Gorizii v Italiji. Od nje smo se poslovili v naši cerkvi v Kewju v petek, 15. julija 2022. Ob 11.45 smo zmolili rožni venec, sledila je maša zadušnica in ob 13.45 (1.45 pm) smo jo pokopali na pokopališču Springvale Botanical Cemetery. Mladost je preživel pri svoji babici, ker so njeno mamo med vojno odpeljali. Kasneje se je odločila za pot v Avstralijo. Leta 1974 je tam spoznala Petra Tomšiča in se z njim poročila. V zakonu sta se jima rodila sin Pavel in Anthony. Bila je preprosta, predana, delavna in nesebična oseba. Sin Paul je ob koncu predstavitve njenega življenja dejal: *Your heart of gold is no longer physically in our lives to share. But in the deepest of our hearts it will always be there. We will meet to embrace in dreams again, without having to hear or call your name, and even when our own lives grow still, we love you and always will.*

Sočutje možu Petru, sinovoma Paulu in Anthonyju, vnukinji Claudii ter vnuku Tomislavu.

ANGELA SIROTIĆ, rojena JURADANA, je umrla v četrtek, 21. julija 2022, v bolnišnici St Vincent's Hospital. Rodila se je 15. junija 1937 v Juradi na Hrvaškem. Od nje smo se poslovili v naši cerkvi v Kewju v sredo, 3. avgusta 2022. Ob 10.30 je bila maša zadušnica, po njej smo jo ob 14.30 (2.30

pm) pokopali na pokopališču Springvale Botanical Cemetery. Bila je šesta od sedmih otrok. Po končani osnovni šoli se je preselila k sestri Mariji na Rijeko. Tam se je izučila za šiviljo. Vrnila se je v rodno vas, kjer je bila iskana šivilja za poročne obleke. Kasneje se je zaposlila v tekstilni tovarni v Buzetu. Leta 1963 se je poročila Jožetom, ki je bil v Avstraliji že od leta 1952. Novembra leta 1963 sta prišla skupaj v Avstralijo ter se naselila v Oakleighu, predmestju Melbournu, kjer je mož že prej zgradil hišo. Rodila sta se jima hčerka Renata in sin David. Kasneje se je družina preselila v Clayton. Sočutje hčerki Renati, sinu Davidu, vnukinjam Amilii, Leni, Eshi in vnuku Baxterju.

PAUL GUSTINČIČ je umrl v ponedeljek, 25. julija 2022, na svojem domu v Keilor Eastu. Rodil se je 18. marca 1942 v Tatrah pri Kozini. Od njega smo se poslovili v naši cerkvi v Kewju v torek, 9. avgusta 2022. Ob 10.30 je bila maša zadušnica, po njej so ga odpeljali na upepelitev. V družini je bil edini sin od šestih otrok. Po osnovni šoli se je v Kopru izučil za natakara. Zaposlitev je kasneje našel v hotelu Triglav. Vojaški rok je odslužil kot mornar. Leta 1964 je zapustil Slovenijo in se pridružil sestrama Vidi in Silvi v daljni Avstraliji v Melbournu. Svoje začetke je doživljal kot pravi kulturni šok. Pomagal je pri gradnji cerkve v Kewju, bil ustanovni član slovenskega kluba Jadran, kateremu je posvetil kar nekaj svojega časa. Delal je v gradbeništvu. Leta 1968 se je poročil z Liljano. Sredi leta 1970 se je družina iz Melbournu preselila v Bacchus Marsh. Rodila sta se jima sin Mark in hčerka Sonia. Rad je ponavljal svoj moto: ko se

znajdeš pred nečim, s čimer se ne znaš spoprijeti, se loti dela; premisli, vztrajaj in odgovori bodo prišli. Sočutje sinu Marku, hčerki Sonii, vnukinji Elleni, vnukom Iku, Artu in Willu ter v Sloveniji sestram Eldi, Darinki in Stanki.

IVANKA RUS, rojena MRČUN, je umrla v ponedeljek, 25. julija 2022, v bolnišnici Sunshine Hospital. Rodila se je 24. novembra 1933 v Biščah pri Domžalah. Od nje smo se poslovili v sredo, 10. avgusta 2022, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10. uri je bila maša zadušnica, po njej smo jo ob 12. uri pokopali na pokopališču Keilor. Ko je imela tri leta, ji je umrl oče. Družina, poleg matere še dva brata in tri sestre, se je preživljala s pletenjem košar. Kot majhna deklica se je naučila te obrti. V Avstralijo je prišla leta 1960 in kmalu dobila delo v hotelu Australia v Melbournu, kjer je delala kot natakara. Pozneje je delo našla tudi v tovarni Plessey (soldering factory). Osmega januarja 1972 se je poročila z Alojzom Rusom. Aprila istega leta se jima je rodila hčerka Zdenka. Družina je živela v Sunshine Westu. Sočutje hčerki Zdenki.

LILIANA MARIA BREZOVEC, rojena CETIN, je umrla v četrtek, 28. julija 2022, v bolnišnici Footscray Hospital. Rodila se je 6. novembra 1932 v Mršah pri Kozini. Od nje smo se poslovili v četrtek, 11. avgusta 2022, ob 12. uri, v Chapel of Repose na pokopališču Altona Memorial Park, kjer smo jo ob 13. uri (1 pm) tudi pokopali. Sočutje možu Ivanu, hčerkama Ingrid in Jolandi, vnukinjam Georgii in Leah, vnukoma Liamu in Dylanu, v Sloveniji pa sestri Anici in bratu Ladku.

JELKA (Gabrijela) KARIŽ, rojena MIHELČIČ, je umrla v torek, 26. julija 2022, v Glendale Age Caru v Werribeeju. Rodila se je 1. septembra 1929 v Ljubljani. Pokopali smo jo v petek, 5. avgusta 2022, ob 15. uri (3 pm) na pokopališču Keilor. Sočutje hčerki Jenny, vnukinji Victorii in vnuku Joshui.

MARIJA SLUGA, rojena VIDRIH, je umrla v torek, 2. avgusta 2022, v Calvary Viewhills Manor Aged Caru v Endeavour Hillsu. Rodila se je 20. novembra 1929 v Trnju pri Pivki. Od nje smo se poslovili v sredo, 17. avgusta 2022, ob 10. uri v Tobin Brothers Currents of Life Chapelu v Noble Parku. Ob 13.15 (1.15 pm) smo jo pokopali na pokopališču Springvale Botanical Cemetery. Sočutje hčerkama Miriam in Aniti, sinovoma Stephenu in Romanu, vnukinjam Carli in Kathleen ter vnuku Jethru.

PEPI (Pavao) ROB je umrl v soboto, 13. avgusta 2022, v bolnišnici Monash Cancer Centre v Bentleighu. Rodil se je 21. januarja 1948 v Čakovcu na Hrvaškem. Od njega smo se poslovili v petek, 19. avgusta 2022, ob 14. uri (2 pm) v Boyd Chapelu na pokopališču Springvale Botanical Cemetery. Po slovesu so ga upepelili. Pepi se je rodil kot zadnji, trinajsti otrok v družini. Pri rosnih devetih letih mu je umrla mama in tako je bila vzgoja prepuščena starejši sestri Veri, ki je živela doma. Pri štirinajstih letih je končal šolanje in delal pri očetu na družinski kmetiji. Pri osemnajstih letih je bil poklican na služenje vojaškega roka. Na ta čas je imel lepe in bogate spomine. Zaradi nekaterih prestopkov pa mu nadrejeni

niso dovolili, da bi šel na obisk k očetu, preden je ta umrl. Po vojaškem služenju se je vrnil na družinsko kmetijo in tam izvedel, da so kmetijo razdelili med otroke. Tako je ostal brez doma. In to je tudi eden od razlogov, da se je pri 21 letih odločil, da se poda v Avstralijo. Na pot se je podal s svojim bratrancem, vseživljenjskim najboljšim prijateljem Željkom Robom. Potovanje z ladjo je potekalo kar tri mesece. V Melbourne sta priplula leta 1969. Na začetku je živel pri sestri Juliki, potem pa se je kmalu nastanil v Baraga House, kjer so živeli mnogi slovenski fantje. Kasneje je živel pri hrvaški družini, ki ga je vzela čisto za svojega. Gospodar ga je jemal s seboj, ko je opravljal delo zidarja. Nato se je pridružil zidarski skupini, ki jo je vodil gospod Ašenberger. Na slovenskem plesu je spoznal Stello (Stanko) in 13. januarja 1973 z njo zaplesal doživljenjski ples. Na veliko veselje se jima je po šestih letih rodila hčerka Diana, leto kasneje Kathy in ob letu osorej še Natalie. S tremi hčerkami in z ženo, ki je skrbela za dom, se je osredotočil na preskrbovanje svoje družino. Bil je zelo priden zidar, ki ga je odlikovala občudovanja vredna zagnanost. Imel je visoke standarde zase in za vse, ki so delali z njim. Bil je perfekcionista. Eden njegovih najljubših izrekov je bil: »Ko si mlad in zdrav, se moraš potruditi.« Bil je zelo gostoljuben, velikodušen in nesebičen. Če je kdaj videl koga, ki je potreboval pomoč, je bil prvi, ki je ponudil roko. Največja sprememba pri njem se je zgodila, ko so se družini pridružili vnuki. Iz njega je zasijala pristna nežnost, kakršne prej ni bilo videti. Ne glede na to, kako utrujen je bil od dela, je vedno imel čas za vnuke.

Sočutje ženi Stelli, hčerkam Diani, Kathy in Natalie, vnukinji Olivii, vnukom Jacku, Joshu, Isaacu in Samuelu, bratoma Andrewju in Rudiju, ter sestri Juliki v Avstraliji in sestri Veri na Hrvaškem.

ZITA ŽNIDARŠIČ, rojena LUŠTICA, je umrla v soboto, 13. avgusta 2022, v Northern Hospitalu v Eppingu. Rodila se je v Poljani na otoku Ugljan. Od nje smo se poslovili v sredo, 24. avgusta 2022, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10.30 je bila maša zadušnica. Po njej smo jo ob 13. uri (1 pm) pokopali na pokopališču Keilor. V družini je bilo deset otrok. Pri dvanajstih letih je končala šolanje in nato pomagala pri hišnih opravilih. Leta 1966, ko je dopolnila 28 let, se je z ladjo Marconi odpeljala proti Avstraliji. V melbournskem pristanišču so jo na pomolu čakali brata Vlatko in Vicko ter sestra Sonja. Skupaj z njimi je živela v Coburgu. Prvo službo je dobila v tovarni volnenih izdelkov. Leta 1971 se je v naši cerkvi v Kewju poročila z Janezom, ki ga je spoznala v plesni dvorani San Remo v Carltonu. Leta 1972 sta z možem zgradila svoj novi dom v Campbellfieldu. Kmalu se jima je rodila hčerka Anita in pet let pozneje sin John. Med zgodnjim šolanjem otrok je ostala doma, kasneje pa poiskala delo v podjetju Rowntree, ki je kasneje postalo Nestle. Tam je zelo rada delala. Pogosto so se otroci ob njenem prihodu iz službe zbudili z vrečko čokolad in lizik. Z veseljem je sprejela moževo slovensko skupnost in vsako nedeljo hodila k maši v Kew, se naučila slovenskega jezika in si s tem pridobila veliko novih prijateljev. Tam je spoznala še druge Slovence, ki so živeli v Campbellfieldu (Brožičevi, Griljevi, Baričevi ...). Bili so neločljivo

povezani in zasloveli kot »campbellfield-ska mafija«. Skupaj z možem sta postala redna prostovoljca v cerkvi, pekla sta na žaru in pomagala pri kuhanju kosila po nedeljski maši. Zita je to nadaljevala več let, tudi po prerani moževi smrti leta 1999. Čeprav se ni nikoli naučila voziti avta, si je pomagala z javnim prevozom in dobrimi prijatelji.

Sočutje hčerki Aniti in sinu Johnyju, vnukom Lukasu, Julienu in Markusu, sestri Sonji v Canberri in bratu Tomiču v Poljani.

ANGELA FERFOLJA, rojena ČAMP-PELJ, je umrla v torek, 16. avgusta 2022, v Mannacare Melaleuca Lodgu v Doncastru. Rodila se je 20. septembra 1938 v Lazini pri Hinjah. Od nje smo se poslovili v naši cerkvi v Kewju v petek, 26. avgusta 2022. Ob 11.15 smo zmolili rožni venec, ob 11.30 je bila maša zadušnica. Po njej smo jo ob 15. uri (3 pm) pokopali na pokopališču Keilor. V družini je bilo enajst otrok, sedem fantov in štiri dekleta. Zaradi težkih poveljnih razmer je obiskovala šolo le nekaj let, potem pa pomagala pri opravilih na sosednjih kmetijah. Kot najstnica je odšla za gospodinjo k družini v Kranj. Kmalu se je odločila, da se bo podala v Avstrijo, kjer se je prijavila za pot v Avstralijo. Pred tem se je izučila za kuharico. V Melbourne je prispela leta 1960. Njen brat Ciril z ženo Angelo je že bil tukaj, zato se je preselila k njima v Carlton. Leta 1963 se je poročila z Viktorjem Ferfoljo. V zakonu sta se jima rodili dve hčerki, Silvia in Veronika. Po besedah Veronike je bila Angela zelo zanimiva oseba. V sebi je nosila poniznost in sočutje, samozatajevanje in dobrodelnost, zabavo in veselje. »There was a long time there where

mum could not speak and I struggled to communicate with her, especially on the phone from Canberra. But then I found I could reach mum through song. I would call to talk to mum on the phone and she would say nothing, then I would sing, usually Slovenian folk or church songs, and the most amazing thing would happen – mum would start to sing, not just any singing, but singing in harmony. And song did the most amazing thing, mum would start to speak. Mum was still there ... Although there came the time when I could not connect with mum through song any more, I felt I could connect to her almost to the end. It took me years, but I came to understand that mum's essence was love and kindness, and love and kindness was our final language.«
Sočutje hčerkama Silvii in Veroniki, vnukinji Sereni, vnuku Oscarju, bratu Francu v Avstraliji, ter sestrama Rozi in Mariji ter bratu Vinku v Sloveniji.

IVAN MERVAR je umrl v petek, 26. avgusta 2022, v Oaklea Hall Aged Caru v Oakleighu. Rodil se je 4. novembra 1933 v Boričevem pri Novem mestu. Od njega smo se poslovili v sredo, 7. septembra 2022, ob 10. uri v Tobin Brothers Currents of Life Chapelu v Noble Parku. Ob 12.15 (pm) smo ga pokopali na pokopališču Springvale Botanical Cemetery.
Sočutje vsem prijateljem.

Marja Blažević

Anna Lapuh

Marja Patafta

POPOTOVANJE PO RODNI SLOVENIJI

p. Simon Peter Berlec

Pravijo, da obljuba dela dolg. V uvodniku zadnjih *Misli* sem zapisal, da bom posredoval nekaj misli o mojem kratkem popotovanju po Sloveniji. Ko sem konec letošnjega aprila dobil stalno vizo za Avstralijo, se je tudi meni na široko nasmehnila sreča. Zdaj ni bilo več preprek, da po več kot dveh letih poletim v rodno Slovenijo obiskat moje drage starše in prijatelje. Letošnje leto je zaznamovano tudi z mojim srebrnomašnjim jubilejem in tako se je pokazala priložnost, da ujamem dve muhi na en mah.

Na letališču v Zagrebu me pričaka sestra Ana.

Moja pot v domovino se je začela v nedeljo, 5. junija 2022 ob 21.15, ko je letalo iz melbournskega letališča poletelo proti Dubaju, kjer sem naslednji dan presedel na letalo proti Zagrebu. Verjetno se mi je zaradi velikega pričakovanja snidenja z mojimi dragimi in s tem povezanih močnih čustev zdela pot neskončno dolga. V Zagrebu me je pričakala moja ljuba sestra Ana, ki me je odpeljala proti Ajdovcu. Zaživeli so spomini, slike in misli so se menjavale s svetlobno hitrostjo, in pot, ki sem jo prej ničkolikokrat prevozil, se mi je zdela kot nova. Ne vem, kdaj se me je prej tako globoko dotaknilo vse znano – kapelice, cerkvice na hribočkih, prometni znaki ...

Ajdovec je rodna vas moje mame in tu imata zdaj »poletno rezidenco« moja starša. Za moj prihod nista vedela in na moje veselje tudi ne od koga izvedela, da pridem. Samo predstavljajte si torej njuno presenečenje, ko sta me zagledala. Najprej sem pred hišo hitro skočil iz avta, da me ne bi opazila. Zavil sem za stavbo, ki je bila včasih hlev, in tako prišel mami za hrbet, ker je bila ravno na bližnjem vrtičku. Zaslísal sem, kako sprašuje Ano: »Ja Anči, kaj se je pa zgodilo, da si prišla, kaj je narobe?« Takrat se na hišnem pragu pojavi oče, me zagleda in vzklikne: »Tastara (očetov

Mama Ana in oče Viktor

Kapela sv. Antona Padovanskega v Podskrajniku

me je zbudilo žvrgolenje ptic, saj je tu že skoraj poletje. Pojedel sem zajtrk in odvihral proti meni res ljubi cerkvi sv. Antona Padovanskega, kjer sem bil krščen, preživel svoja mladostna leta, ministriral, pel ... Lahko bi rekel, da je bila moj drugi dom. V njej sem daroval prvo mašo po prihodu iz Avstralije. Po maši sem tekkel k oltarju sv. Antona Padovanskega, kjer so tudi njegove relikvije, in polglasno vzklikal: »Anton, hvala, hvala, hvala ...« Z mestnim avtobusom številka 6 sem se odpeljal proti centru Ljubljane. Vse se mi je zdelo tako drugače, lepo, navdihujoče. Parlament, ploščad pred njim, operna hiša, narodna galerija, muzej moderne umetnosti, pravoslavna cerkev, park Tivoli, pa Čopova in Nazorjeva ulica, frančiškanska cerkev, reka Ljubljanica, Tromostovje, tržnica, mestna hiša, Robbov vodnjak, stara Ljubljana ... In na koncu, ko je sestra končala službo, še kavica na ljubljanskem nebotičniku. »Navdušen sem nad Ljubljano,« sem ji govoril in pripovedoval, kaj vse sem videl in doživljal. Doma mi je pripravila krasno večerjo, dal sem fotografije na FB in šel spat. Noč je bila kratka. Drugi dan je bilo srečanje s kamniško dekanijo duhovnikov. Pater Ciril A. Božič me je povabil, da se udeležim tega prijateljskega srečanja, ki je potekalo v kartuziji Pleterje, najprej ob evharistični mizi, potem pa še za mizo na kmečkem turizmu. Pozno popoldne je sledil obisk v Šentjerneju pri Smoličevih, na poti proti Novemu

ljubkovalni vzdevek za mamo), pogledaj, kdo je prišel!« »Ja kdo, no?« presenečeno sprašuje mama. »Obrni se,« ji reče oče. Ko me mama zagleda, polglasno izreče: »A si res ti?« »Ja, res sem jaz.« Na srečo sta preživela brez srčnega napada.

Presenečenje je uspelo. In sledili so objemi, solze sreče ... Potem sem razložil vzrok mojega prihoda in prehitro je prišel večer, ko sem se poslovil od njiju in se s sestro odpeljal proti Ljubljani. Počutil sem se kot kakšen gospod, ker sem bil tokrat sopotnik in ne voznik. In če povem po pravici, mi je to zelo ustrezalo, ker sem moral v glavi narediti preskok. V Sloveniji se vozi po desni strani in v krožna križišča se pripelje z druge strani. Prespal sem v stanovanju pri sestri. Pripravila mi je sobo, ki sva si jo delila kot najstnika. Naslednje jutro

Družina Struna

Cerkev sv. Vida v Martinjaku

mestu pri Tomažinovih, čisto pred Ajdovcem pa še kratek postanek na Brezovi Rebri pri »Škarpovi domačiji«, kjer so bili nekoč doma Ivanka, Jože in Franc Rozman, ki so zdaj v Avstraliji. In za konec dneva dragocene minutke z mojima staršema. Pozno ponoči sem se vrnil v Ljubljano.

Naslednji dan sem se namenil na Štajersko. Najprej Moravče, pa Trojane, kjer seveda ne gre brez krofa z borovničevo marmelado, Miklavž

na Dravskem polju – rodbina Kukovič, obisk pokopališča. Pozno popoldne vrnitev do Polzele. Kosilo pri dr. Ireni Cimperman, zobozdravnici, vendar ne moji. In spet je noč, ko »privozičkam« do doma.

Vsako jutro sem najprej somaševal v rojstni župniji. Potem pa naprej, danes na Notranjsko. Rakek, Cerknica, Martinjak (cerkev sv. Vida), Štrukljeva vas, ki ima le nekaj hiš. Pripeljem se na sredino vasi in srečam dve prijazni gospe, ki ravno z metlo skrbita za to, da je pred hišo, kjer je živel Ivo Lah, tako, kot mora biti. Se predstavim, malo čudno me pogledata, jaz pa nadaljujem: »Ali morda poznata Slavko Lah, ki je sedaj v Avstraliji?« Ena izmed njiju vzklikne: »Seveda jo poznam, saj se pišem enako kot ona, ker sem poročena z bratom njenega pokojnega moža.« Pa recite, če svet ni majhen. Steče prijeten pogovor, vabita me na ... pa žal čas priganja. Ogledam si še Koroščevo domačijo (Korošec je Slavkin deklinški priimek), ki je lučaj stran, spoznam še ženo njenega nečaka, komaj še ujamem nečaka in že se peljem proti cerkvi sv. Vida. Na pokopališču zmolim za vse mučene in pobite po drugi svetovni vojni in že dirjam nazaj. Peljem skozi vas Selšček, zagledam doprnski spomenik, ustavim. Maksim Gaspari. Neverjetno, sploh nisem vedel, da je tu živel. Vse hiše v vasi imajo hišne številke z njegovimi znanimi upodobitvami. Spet sem spoznal nekaj novega. Potem Cerkniško jezero, pa spet Cerknica

Freske v cerkvi sv. Tomaža

na Dravskem polju – rodbina Kukovič, obisk pokopališča. Pozno popoldne vrnitev do Polzele. Kosilo pri dr. Ireni Cimperman, zobozdravnici, vendar ne moji. In spet je noč, ko »privozičkam« do doma.

Ivan, Krista, Stanka

nečak. Če bi vse natančno načrtoval, se gotovo ne bi tako izteklo. Ostaja mi še Brezovica pri Ljubljani, kjer živi Lado Korošec, brat Slavke Lah. Prijetno klepetava in čas spet mine kot bi mignil. Nedaleč stran preverim, če je doma bratranec Tone, in glej, ravno se pripelje z avtom domov. Izrečeva nekaj besed in pot me že pripelje do ljubljanskega nebotičnika, kjer se srečam s tremi sošolkami iz srednje šole. Predlagajo, da se gremo z ladjico vozit po reki Ljubljanici. In še večer v stilu kitajskega voka pri dveh drugih prijateljicah. Če bi nekdo opazoval od strani, bi rekel: »Tale je pa pravi Don Juan.« A to so res, in Bogu sem neizmerno hvaležen za to, dolgoletna prijateljstva. Prekrasen sončen dan, prijetna družba, smeh, dobra volja ... in že je tu noč, ko je treba domov. Sestra modruje, da premalo počivam. Saj ima prav. A kaj, ko ...

Ne vem, zakaj me spet vleče na Štajersko. Obljuba seveda, da bom obiskal kraje, od koder so mnogi avstralski Slovenci iz melbournskega misijona, katerega voditelj sem. Začnem s Slovensko Bistrico, nadaljujem po stari cesti proti Mariboru: stolnica, naša cerkev

s kipom Martina Krpana. Na poti proti avtocesti me preseneti lično obnovljena kapela ob cesti. Ustavim se. Kapela je posvečena sv. Antonu Padovanskemu. In spomin izbrska misel, da je Lojzka Vučko iz Avstralije darovala za obnovo te kapelice. Ob kapelici zagledam mlajšo gospo, ki z »laksarco« kosi travo. Pomaham ji, naj neha, in jo vprašam, če pozna Lojzko Vučko iz Avstralije. »Seveda,« reče, »saj sem žena njenega nečaka.« Potem se najinemu pogovoru pridruži še

Ivanka Andlovec

Kraška hiša v Avberju

Ljubljanska tržnica s stolnico v ozadju

Pokopališče Knežak

Mate usmiljenja (pozdravim p. Borisa), Trije ribniki ..., nato Lenart, Zgornji Porčič (obiščem

Pri Kraljici Svetogorski

brata p. Davida), Sv. Trojica (obiščem p. Bernarda in p. Damjana), Sv. Jurij ob Ščavnici (pozdravim župnika Boštjana, zmolim na pokopališču), Vučja vas (poklepetam s sošolko Dominiko Ros), Križevci, Gančani, Turnišče (počastim Turniško Marijo, pozdravim sestre klarise), Gomilica, Črenšovci, Razkrižje, Stročja vas in končno Hranjigovci, kjer se zamudim ob prijetni družbi Kriste Kralj, tete Anice Markič in hčerke Stanke z možem Ivanom. Ogledam si tudi »gujdeka«, ki je kar primerne velikosti. Anica pravi, da je najlepša cerkev sv. Tomaža, ki je znana po številnih freskah. Ura je že 20.30. Pozno za zvonjenje na župnijska vrata. Pa vendar, če je tako, si moram ogledati to umetnino. Pozvonim, se predstavim in župniku povem svojo željo. Prijazno me sprejme, odpre mi cerkev, razsvetli freske in jih na kratko razloži. Ni mi žal. Res je nebeško. Mojo štajersko pot končam pri zaprti cerkvi na Ptujski Gori. Zmolim angelovo češčenje, se

Ribnik pri Kukovičevi domačiji

zahvalim Mariji in odpeketa proti domu. Spet je ura, da te kap.

In tu je že nedelja, 12. junij, moja srebrna maša. In veliko prijetnih, čustvenih in nepozabnih ur.

Naslednji dan Dolenjska, dežela mojih duhovniških začetkov. Bogati spomini. Luža, Trebnje (srečanje z župnikom Jožetom), škofija Novo mesto (pogovor z generalnim vikarjem Petrom Kokotcem in ekonomom Igorjem Stepanom), stolna župnija (srečanje z župnikom dr. Silvestrom Fabjanom), frančiškanski kloster (kjer sem preživel 13 let – pogovor s p. Tomažem, p. Krizostomom in p. Markom), Trška gora, popoldne z družino Struna in zvečer prijateljsko srečanje s FLA (frančiškanski Lenartovi animatorji) kot ponavadi v kitajski restavraciji. In že je bil večer z zelo poznim pozdravom in objemom za lahko noč pri mami in očetu v Ljubljani.

Naslednji dan začnem pri sv. Antonu, obiščem sestre notredamke na Podutiški

S Katarino Mahnič

S p. Damijanom in p. Bernardom

cesti (kjer je tudi s. Marjeta Fajdiga, moja dolgoletna katehistinja v Novem mestu). In potem Mostec in Rožnik s Katarino Mahnič, mojo dolgoletno in zelo drago prijateljico. Nisem mogel mimo Rakovnika in kapele Lurške Marije na prostem (velikokrat sem se s kolesom odpeljal k njej). In za konec še srečanje s Tomijem in Petro. Mamin večerni objem, križ na čelo, fotografije na facebook in končno postelja.

S p. Mihaelom

S p. Nikom

Duh je še zelo voljan, a telo že kaže prve znake utrujenosti. Vseeno naprej. Sv. Anton, izprosi moči. Zdaj proti krajem, iz katerih je res veliko Slovencev v Avstraliji. Klenik, Pivka, Zagorje, Knežak (ustavim se tudi na pokopališču, zmolim za vse, ki tam počivajo in prinesem pozdrave vseh avstralskih Slovencev, ki imajo tu pokopane sorodnike), Bač (srečanje z

S škofom Jurijem

Stranski oltar
sv. Antona Padovanskega na Viču

V Štrukljevi vasi

župnik Stanko Fajdiga, rodni brat sestre Marjete. Ko potrkam na župnijska vrata, zagledam kar nekaj starejših duhovnikov, ki imajo ravno srečanje letnika (šolska obletnica). Med njimi je tudi škof dr. Jurij Bizjak. Samo želel bi si lahko, da ga srečam, pa se je zgodilo. Z župnikom Stankom greva v obnovljeno cerkev, za katero ste darovali tudi mnogi od vas. Prekrasno. In razgled, da ga lahko samo sanjaš. Stanko mi razloži, kaj vse se vidi. Tako dober je, da me z avtom popelje v bližnje kraje, ki sem mu jih naštel, da jih sam ne bi predolgo iskal. Koseze, Mala in Velika Bukovica, Gornji in Dolnji Zemon ... Čas me preganja, iz Ilirske Bistrice se vračam po drugi poti. Prem, Ribnica, Buje, Vremski Britof, Škocjan in Škocjanske jame (žal samo od zunaj), Divača. In že je tu Kras. Najprej Dobravlje in nato Avber. Spet mi klikne v glavi. Romana Žetko mi je rekla, da je doma iz Avberja. Zavijem z glavne ceste in po res zelo ozkih ulicah

S sošolkami po reki Ljubljanici

Nuncijevo žlahto, spet čisto po sreči). Pošljem sporočilo Mileni Birsa, da sem v njeni rojstni vasi, slikam tablo in nevede pade v sliko tudi hiša. In mi Milena napiše, da tam živijo njeni sorodniki. Malo bolje pogledam – tam sedi starejši gospod. Ustavim se, pozdravim in kot ponavadi vprašam: »Ali poznate ...« In odgovor: »Saj sem bil poročen z njeno sestro, ki je zdaj že pri Bogu.« Neverjetno! Nadaljujem pot v Koritnice, nazaj v Šembije in že sem v Ilirski Bistrici, kjer deluje

Z Marijo Anžič in p. Cirilom

Kratek klepet in kljub prošnji se usedem v avto in odpeljem naprej. Že so tu Štanjel, Branik, Dornberk, Prvačina, Volčja Draga in znana mi Nova Gorica. Hitro na Sveto Goro. Žal močno zamujam, več kot dve uri. Kraljica Svetogorska čaka. Malo pomolim in ji izročim vse avstralske Primorce. Srečam se s sobrati, s s. Lucijo, Ljubo in v restavraciji z Anko in Ano, ki me postrežeta z odličnim kosilom. Letim na Kostanjevico k p. Niku, ki me z veseljem sprejme, srečam se z njegovima sestričnima, obiščem grobove, pomolim in že drvim proti Ajdovščini in končni postaji Podnanos. Sonce je že zašlo, zato imam malo težav, da najdem Markičev grob.

Vsi na kolo

Uspe mi in za kratek čas, kajti ura je že pozna, obiščem Lojzetovo sestro Ivanka Andlovec. Srečam njeno hčerko Ireno in sina Bruna z ženo. Prijeten klepet in spet Ljubljana. Za lahko noč mamin objem, poljub in križ na čelo. Spet bo kratka noč.

Z župnikom
Stankom Fajdigom

Naslednji dan Gorenjska, dežela, od koder prihaja moj oče. Čez Vodice po stari cesti na Brezje k Mariji Pomagaj. Ničkolikokrat sem bil v mladosti pri njej, tudi na nočnih romanjih, spomini se spet obudijo ... Srečam se z brati, pomaham v slovo in si ne morem kaj, da ne bi šel še na Bled na blejsko rezino. Blejski otok se ponuja v vsej svoji lepoti. Pa ni časa. Drugič, si rečem. Močan naliv me pripelje skozi Komendo v Kamnik, kjer me odprtih rok sprejmeta p. Ciril in Marija Anžič, ki se jima kasneje

pridružita še p. Franci in kuharica Pavla. Kratek klepet, spet se mi mudi. V Ljubljano k frančiškankom, praznik sv. rešnjega telesa in krvi je. Veličastna maša, procesija in oltarji kar v cerkvi, ker zunaj dežuje. Po maši še prijeten klepet s provincialom p. Marjanom Čudnom in brati. Predzadnja noč.

Sestra je starše odpeljala v Ajdovec in tako smo zadnji dan skupaj preživeli tam, kjer sem doživel veliko lepih, pa tudi kakšno manj lepo obdobje. Na slovesno kosilo smo se odpeljali v Frato, da sem lahko še jaz porabil bon, ki so jih dobili

Družina Smolič

v Sloveniji. Ločitev ni bila lahka, a saj veste ... Na poti proti Ljubljani sva se s sestro ustavila še pri družinski prijateljici Neži Škof. Energijski objem in pot v Dobrnič, kjer je bil krščen škof Baraga.

In še zadnja noč. Ker sem vedel, da gre sestra z menoj v Melbourne na »mini« počitnice, je bilo vse lažje.

V tem kratkem času sem doživel ogromno lepega. Videl sem veliko novih pokrajin in vasi. Narava v

Odhod proti Melbournu

Sloveniji je res prečudovita. Čisto na novo sem se zaljubil v Slovenijo.

Srebrnomašniku p. Simonu Petru Berlecu

Srebrnomašnik ste postali,
Bogu vse življenje dali,
to pa tud' ni kar tako,
ste trudili se zelo.

Že majhni radi ste molili,
z ljubeznijo Boga častili,
se Mu priporočali zelo,
naj bo dobro al' hudo.

Spremljal vas je res vse dni,
da bi oznanjali ga vi,
vas postavil za pastirja,
da bi odganjali hudirja.

Apostol ste njegov postali,
veliko ste pisali, brali.

Vodili redno Božjo službo
ljudem približal' Božjo družbo.

Grehe ste odvezovali,
tolažil' ljudi, upanje jim dali,
učili, spoštovali vse ljudi,
vso naravo, vse stvari!

Zahvalimo za milost se Bogu obilo
naj še naprej bo vaše vodilo,
dragi p. Simon Peter naš,
rad vas ima prav vsak.

Še dolgo let darujte maše rešnje,
da boljše bo naše življenje,
kruh in vino v darovanje,
da prejmemo vsi odpuščanje.

Dragi p. Simon Peter, naš dobri pastir,
še naprej v naša srca prinašajte MIR.

Hvala vam za vse,
od vaše Danice, Janje in Natalije.

Danica Petrič

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Bori, bori, bori, bori (15)

Vsako jutro, ko v Semiču odprem oči, najprej poškilim skozi lesena polkna, kakšno bo vreme. Vedno se sicer dan po jutru ne pozna; takoj, ko se zdani, je videti včasih prav brezupen, dolgočasen in siv, čisto malo kasneje pa lahko v sobo že zareže svetloba, ki naznanja sonce. V letošnjem pretirano vročem poletju je sončno jutro pomenilo samo dvojce: ali z Branetom hitro vstaneva in se še pred izbruhom vročine odpeljeva skopat in splavat na Kolpo (seveda z Dingom), ali pa še malo pospiva in se zvečer odpeljeva skopat in splavat na Kolpo. Vmesnega časa kot da ne bi bilo; dnevi so bili prevroči, presuhi in preveč komarjev polni, da bi človek užival »outdoors«. Ironija, res, da vso dolgo zimo hrepeneče čakaš poletje, ko končno pride, se pa dobro polovico dneva skrivaš pred pekočimi žarki in napadi insektov. Toda taka poletja imamo zdaj, ekstremna v to ali ono smer. Lani je klestila toča, letos pustoši suša; še rastline na vrtu, ki sva ga kdaj pa kdaj le lahko zalila, so umirale pred najinimi očmi. Figa, na primer, posajena v skalnati breg, je popolnoma odvrгла listje – pa je figovo drevo vajeno ekstremnih razmer.

Zato sem bila še toliko bolj vzhičena, ker so določene rastlinske vrste prav zaradi suhega in vročega vremena letos bogato rodile. Trgatev, ki je tik pred vrati, bo krasna. Ne pomnim, kdaj nazadnje je bilo na domačih vrtovih toliko zdravega paradiznika. In češenj! Nismo se jih mogli najesti, še ptice so se jih prenasitile,

tako divjih kot žlahtnih, posušene so potem visele z dreves kot čuden okras. Tudi jabolke ne manjka, čeprav jih je veliko predčasno padalo z dreves. Kostanj obeta in nešpelj bo jeseni dovolj še za medvede.

Slive ponekod so, ponekod jih ni, me je pa razveselila naša stara bela sliva, ki dozori malo pred vijoličnimi. Odkar pomnim, ji pri nas doma rečemo bela, čeprav je v resnici rumene barve. Rastla je na skalah za hišo in hirala, pa jo je Brane že precej staro presadil na rodovitnejši del vrta. Tam je bila potem v okras samo kot drevo, ker zadnjih deset let ni rodila. Letos pa ... obilje belih sliv, veje so se kar šibile. Preplavili so me hvaležnost in spomini – te slive so bile eden najljubših sadežev našega atka. Seveda zato nič ni smelo iti v nič in med kuhanjem marmalade sem razmišlja-

la, kako lepo je delati stvari, ki ti obudijo spomin. Čeprav drugače nisem kakšna posebej zagnana gospodinja in kuharica, pa me pripravljanje domače ozimnice pomirja, najbrž ravno zato, ker me vonji in okusi prestavijo nazaj v času in obudijo drage ljudi. Ena takih stvari je tudi moj orehovec; avgusta sem ga pretočila. Vedno ga delam po receptu gospe Danire z otoka Silba, pri kateri sva s sestro stanovali neke počitnice. Zjutraj smo si vse tri vedno nazdravile z njim. Danira je bila radostna ženska, polna otoških modrosti, predvsem kuharskih. Poleg zelenih orehov je v žganje dala še malo sladkorja, nekaj zrn pražene kave in nekaj nageljnovih žbic, po domače klinčkov. »Onda to staviš na ormar u spavačoj sobi i ne diraš četrdeset dana,« me je podučila. Seveda jaz svoj orehovec postavim v shrambo, ne na omaro v spalnici, je bila pa Danira prva, ki mi je razkrila, da se alkoholne pijače, ki jih delamo »za zdravje«, postavi na temno in hladno mesto, likerje in vse, kar je namenjeno sladkanju, pa na sonce. Ko ugriznem v kos kruha, namazan z marmelado iz belih sliv, vedno pomislim na atka; ko tu in tam zvrnem šilce orehovca, pa na Daniro. In sta z mano, čeprav ju več ni.

Pa pri predelovanju raznovrstnih sadežev ne gre samo za spominjanje. Dobro se počutim, ko z vlaganjem in prekuhanjem rešujem plodove narave pred gnitjem in propadom. Grozno, neodgovorno in nerazumljivo se mi zdi, da konec poletja kamorkoli se obrneš leži nepobrano sadje, in to v času, ko ljudje na veliko stokajo o draginji v trgovinah in kako kmalu »niti za kruh več ne bo«. Ne razumem te »komodnosti«, res ne. Tudi ne razumem, da tako brez težav posekajo staro častljivo drevo, ker se bojijo, da jim bo v času norih podnebnih sprememb in vedno pogostejših neurij padlo na glavo. Še naša mamica je zadnjič opazovala brezo na našem ljubljanskem vrtičku, ki ji vse poletje nadomešča klima napravo (*air conditioning*) in modrovala, da morda bi jo bilo pa varno odstraniti. »Veš kaj,« sem ji rekla, »kar tukaj bo ostala. Tudi naš ogromni hrast v Semiču raste čisto blizu hiše, pa mi na misel ne pride, da bi ga posekala. Če me bo pokopalo v nevihti padlo drevo, potem mi je pač tako usojeno.«

Kaj pomenijo drevesa, se, žal, velikokrat zavemo šele, ko izginejo. Vse nas je do konca pretreslo sedemnajstdnevno julijsko divjanje ognja na Krasu (ki je bilo vidno tudi iz vesolja), ko je zgorelo 3.600 hektarjev gozdov, več kot polovica je bilo borovih. *Bori, bori v tihi grozi, bori, bori v nemi grozi, bori, bori, bori, bori!* mi je v tistih dneh hodila po glavi pesem Srečka Kosovela, seveda pa sem podoživljala tudi hude avstralske požare pred nekaj leti, ko smo vsi mislili, da se,

hvalabogu, kaj takega pri nas ne more zgoditi. Pogoreli kraški bori so pravzaprav sinonim za vse drevje, ki ga v imenu varnosti neusmiljeno podiramo ali z njim omalovažujoče ravnamo. Sanacija na Krasu bo trajala več let, lahko tudi več desetletij. In nikoli več ne bo vegetacija takšna, kot je bila. »Kras je najzahtevnejše področje za obnovo gozda. Sadi in seje se praktično v kamen,« pravijo na Zavodu za gozdove Slovenije. Ker bori lažje zagorijo kot listavci, bo obnova osredotočena na avtohtone vrste listavcev – puhasti hrast, črniko in hrast graden. A tudi črni bor ne bo popolnoma izključen, ker se na srečo obnavlja sam. »Na Krasu ni bilo nikoli mišljeno, da bi gozd prinašal kakšne večje gospodarske koristi, pomemben je predvsem kot ekološki faktor in za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Gozd pomeni boljšo kvaliteto življenja.«

Poletje je na srečo tudi čas potepanj in po malo daljši češki odisejadi (ki sem vam jo še dolžna opisati), smo si privoščili še šestdnevni skok po Prekmurju. Brane, prijateljica Vika, naš Dingo in jaz. S kombijem, seveda. Prekmurje nobenemu ni bilo popolnoma neznan, pa vendar v tej ravni pokrajini, kjer imaš včasih občutek, da rastejo samo koruza in buče, vedno naletiš na nekaj novega. Nenavadna gledališka in koncertna dvorana v Lendavi, ki jo je zasnoval madžarski arhitekt svetovnega slovesa Imre Makovecz jemlje dih. Banovci s svojimi malimi termami še vedno prekašajo Moravske toplice, vsaj za moj okus. Peljemo se mimo ogromnih rastlinjakov, kjer vzgajajo najslastnejše slovenske paradiznike znamke Lušt. Si ogle-

Zgradba gledališča v Lendavi

damo še ene rastlinjake, v katerih gojijo orhideje za evropsko tržišče. Obiščemo prodajalno znanega prekmurskega mesarstva Kodile, podeželsko čokoladnico s slaščičarno Passero, ki je na svetovni ravni, pa Sabolovo domačijo v Mali Polani, kjer ima prostore zadruga Pomelaj, ki je marsikateri ženski po zaprtju Mure in drugih obratov spet pomagala do dela. S svojimi izdelki iz koruznega ličja (bilja) koruze trdinke in vrbovega šibja, ki ima glede na čas rezanja in obdelave veliko različnih odtenkov, nadaljujejo tradicijo starih pletarskih veščin. Seveda obisk Prekmurja nikoli ne mine brez postanka v Bogojini in kratke molitve v izjemni Plečnikovi cerkvi. Poskusimo vodo iz Slatinskega vreleca v Nuskovi; okus po železu ima, a je menda zdrava. V Gradu si ogledamo največji slovenski grad, katerega obnova je, odkar sem ga zadnjič videla, pohvalno napredovala. In na Goričkem nam jo kombi spet zagode, tokrat s prazno zračnico, kar uredimo s pomočjo prijateljev, s katerimi preživimo zabaven večer.

Pa vendar je moja najljubša anekdota s prekmurskega potepanja tale:

Ob koncu nekega dne se utaborimo ob Bukovniškem jezeru na počivališču za avtodome. To so zelo praktična, prijazna in poceni prenočišča, ki so se v Sloveniji v zadnjih letih precej razširila, saj ima vedno več ljudi doma bivalni avto, s katerim preživljajo vikende na različnih koncih Slovenije. Namesto, da bi iskal kamp, ustaviš na takšni točki, ki ima ponavadi tudi sanitarije. Počivališče je tistega večera prazno, brez-

Slatinski vrelec v Nuskovi

hibno čiste toaletne prostore imamo samo zase. Zelo mirno je tukaj, vsenaokrog gozd, skoraj edini zvok je šumenje krošenj. Dokler v kopalnici ne ugotovim, da sem v kombiju pozabila milo za tuširanje. Napol slečena se odpravim ponj, ko za stavbo zaslišim lomastenje, praskanje in sopenje. Čeprav vem, da ne moreta biti ne medved ne volk, se pošteno prestrašim. Še najbolj tega, da bi tam razsajal kakšen norec človeškega porekla. Naredim cel cirkus, da Vika, ki spi v kombiju spodaj (Brane na vrhu se ne da motiti) z vzdihom poišče baterijsko svetilko in skupaj svetiva v temo. Vidiva bolj malo, saj je baterija slaba, toda nekaj se postavi pokonci, potem se spet spusti na tla. Stopim bližje in malo bolje zagledam tisto »nekaj«: zadnji konec ima zaokrožen kot novozelandska ptica kivi, dozdeva se mi, da vidim bodice, glava pa je nekam čudno oglata in zelena. Z njo vztrajno trka po tleh; sliši se, kot bi kljuval ogromen ptič. Čista spaka. Skozi misli se mi zopodita avstralski kljunaš, tista čudaška žival s kljunom in dlako, in takoj za njim tasmanski tiger, ki je izumrl v tridesetih letih prejšnjega stoletja, pa še vedno posamezniki tu in tam trdijo, da se jim je prikazal v divjini. Tudi moja pokojna prijateljica Anka Makovec je bila prepričana, da še vedno živi nekje v nepredirnem pragozdu Tasmanije, in je dovolj pameten, da ne hodi ljudem pred oči. »Odkrila sem izumrlo žival!« me otročje prešine. Res, kako ti strah napihne domišljijo. Zelena glava še malo *tuk-tuka*, dokler na koncu – ojoj – ne odpade in se skotrlja po tleh, »izumrlo« bitje pa brez lončka od Activia jogurta na glavi postane čisto navaden jež, ki brska po raztrgani vrečki s smetmi. Oddahnem si in se začnem smejeti, čisto majčkeno mi je pa tudi žal, da je rešitev uganke tako preprosta.

Ravno so po televiziji povedali, da je umrla angleška kraljica Elizabeta II. Očitno sem tudi v srcu res državljanka dveh domovin, Slovenije in Avstralije, ker me je novica prizadela, kljub temu, da glede na njeno starost in zdravstveno stanje ni bila nepričakovana. Spomnila sem se nenadne in šokantne smrti mlade

princese Diane leta 1997, ko sva s sinom Jonom še živela v Melbournu. Žalost in nejevera ljudi je bila otipljiva. Otroci so morali tisti dan v šoli zapisati svoja razmišljanja in občutke ob njeni smrti in po čem se je bodo spominjali. Pred kratkim sem našla ta Jonov spis – enajstletnik je bil takrat –, pa ni nič posebnega. Same floskule; tisto, kar se pač od otroka pričakuje, da bo ob taki priložnosti napisal. Najbrž bodo morali zdaj avstralski otroci pisati o kraljici. Pa saj smo tudi mi morali o Titu, ko je umrl. Takrat sem bila v gimnaziji in v letih, ko me Titova smrt ni pretirano prizadela. Toliko drugega, »pomembnejšega« se mi je dogajalo. Napisati pa tega seveda nisem smela; odkritost, sploh v takšnih trenutkih in v šoli, se pač ni izplačala. In ker sem bila dobra v pisanju, so se ob mojih izlivih žalosti profesorici zarosile oči. Na koncu sem še sama verjela, da tako čutim.

Ampak za kraljico mi je pa res hudo. Pogrešala bom njeno jekleno voljo in dobo, ki nepreklicno odhaja z njo. Sem pač že toliko stara. *God Save the Queen.* Na onem svetu.

Babica vnuku

Ko si bil še zelo majhen,
sva ti z dedkom na zelenjavnem vrtu pustila gredico zemlje;
samo zate, namesto peskovnika.
Komaj dve leti star si rad kopal po tej zemlji,
delal mostove in hiške ter vozil po svojih cestah
avtomobilčke, tanka in tovornjak.
Tako »fletno« umazan od zemlje si bil
in tako zaverovan v svoje delo, da nisi opazil,
kako te z dedkom ponosna in srečna gledava.
Ko sta mamica ali očka prišla pote,
da te iz najinega varstva odpeljeta domov,
si včasih zajokal in nisi hotel z njima,
ker ti je bilo lepo pri naju, tvoji babici in dedku.
Ker si tako rad kopal po zemlji na našem vrtu,
mi danes, ko imaš deset let, rečeš,
da bi rad postal arhitekt.
Verjamem, dragi vnuček, da lahko to tudi postaneš,
saj so tvoji mostovi in hiške iz ranega otroštva
spominjali na delo arhitektov.
Ostani priden v šoli in zidaj svoje sanje in svoje življenje.

Tvoja babica Danica Petrič

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION
p. Darko Žnidaršič OFM
313 Merrylands Road, PO Box 280
MERRYLANDS NSW 2160
Tel.: (02) 9637 7147
Mobile: 0409 074 760
Fax: (02) 9682 7692
Mail: slomission.sydney@gmail.com

»ŠE V STAROSTI RODIJO SADOVE« (Ps 92,15)

*Zahvaljujem se ti, Gospod,
za blagoslov dolgega življenja,
da vedno daješ obroditi sadove tistim,
ki se zatekajo k Tebi.
Odpusti, o Gospod,
mojo ravnodušnost in razočaranje,
toda ne zapusti me,
ko mi upadajo moči.
Uči me gledati z upanjem v prihodnost,
ki mi jo daješ,
na poslanstvo,
ki mi ga zaupaš,
da ti bom brez konca prepeval(a)
hvalnice.
Naredi me za nežnega obrtnika
Tvoje revolucije,
da bom z ljubeznijo čuval(a) svoje vnuke
in vse male,
ki iščejo zavetje pri Tebi.
Vodi naše korake na pot miru. Amen.*

Ob očetovskem dnevu (pri nas v septembru), se spomnimo še na dan starih staršev in starejših, ki smo ga praznovali 24. julija. Letošnje geslo »Še v starosti rodiijo sadove« naj nas spodbuja, da so stari starši in starejši ljudje

vrednota in dar, tako za družbo kot za cerkvena občestva.

Vabljeni, da očetovski dan, dan starih staršev, in v maju materinski dan, preživimo v luči treh besed: POSKRBI(TE), PRISLUHNI(TE) in SE ZAHVALI(TE). POSKRBI(TE), da bodo starši imeli vse, kar potrebujejo, kot so oni poskrbeli, da nam ni nič manjkalo, ko smo karkoli potrebovali. PRISLUHNI(TE), vzemi(te) si čas in prisluhni(te) njihovi stiski, čutenju, nemoči, žalosti in se spomnite, kako pozorno so oni vas nekoč poslušali, opogumljali ... Tudi naši starši – mame, očetje – nas svojevrstno spodbujajo, tako kot znajo samo oni! ZAHVALI(MO) SE jim, ker je to, kar smo in kar imamo, v veliki meri zraslo iz njihovega odpovedovanja in prizadevanja.

MED NAMI JE BILO ...

Ob dnevu starih staršev smo tudi v našem Merrylandsu pripravili kratek kulturni program ob koncu nedeljske sv. maše 24. julija. Olga Konda je prebrala esej Anice Zidar. Lojzka in Lojze Husarek sta ob kitari zapela *Mnogo let je že minilo*. Kristina Korpar pa je prebrala

črtico *Babica vnuku*, ki jo je svojemu vnuku – letošnjemu prvoobhajancu – posvetila Danica Petrič.

Prvo avgustovsko nedeljo sem spet obiskal rojake v Kraljičini deželi in maševal na Zlati Obali – v Ashmoru. V Merrylandsu je maševal g. Joe Thomas.

Za praznik Marijinega vnebovzvetja, 15.

Mirko Cuderman in Mirka Zavnik, Sunshine Coast, Qld

8., smo obnovili posvetitev slovenskega naroda Materi Božji. Na vigilijo praznika, 14. 8., sem se zvečer udeležil mašniškega posvečenja g. Georges Tadouriana. **Novomašnik g. Georges Basiliou Tadourian, 59, je Libanonec, melkitski – grškokatoliški duhovnik in je poročen** – z ženo Moni imata štiri otroke: tri sinove in hčer. Z našim Sv. Rafaelom v Merrylandsu je povezan več kot 30 let.

Od leve: škof Robert Rabbat, diakon Sam Gennaoui, novomašnik Georges Tadourian in Melhem Haikal

Ko je pred 32 leti prišel v Avstralijo, je iskal kakšno cerkev, kjer bi se udeležil Božje službe, in našel prav našo slovensko cerkev sv. Rafaela. Kmalu zatem je bila ustanovljena melkitska župnija sv. Elija v Guildfordu, kilometer stran od nas. Tam so imeli staro angleško cerkvico, vendar je bila premajhna in dotrajana. Pred šestimi leti so jo podrli in zdaj gradijo novo. Takrat je g. Georges spet prišel k našemu Sv. Rafaelu kot diakon in po 12 letih te službe na vigilijo Marijinega vnebovzvetja prejel mašniško posvečenje, ki mu ga je podelil njihov škof msgr. Robert Rabbat v cerkvi sv. Janeza Evangelista (St. John the Beloved) v Greenacru. Pri obredu mašniškega posvečenja škof posveče-

Blagoslov kruha po maši in molitve za rajne

valec vpraša duhovnike in občestvo, ali je kandidat vreden, da prejme posvečenje. Duhovniki, nato pevski zbor in končno vsi verniki na ves glas vzklikajo: »Axios! Axios! Axios!« (grško: »Vreden je!«) Pevski zbor nato trikrat zapoje »Axios, Axios, Axios!« Škof položi diakonu roke na glavo in moli posvetilno molitev. Nato so njegovi družinski člani prinesli mašna oblačila, ki jih je škof tudi blagoslovil, preden jih je novoposvečeni duhovnik oblekel.

Merrylands, 28. avgusta 2022

Zadnjo nedeljo v avgustu, 28. 8., smo po naši sv. maši sprejeli novomašnika in njegovo ženo v naši cerkvi sv. Rafaela, zapeli našo znano slovensko pesem *Novomašnik, bod' pozdravljen*

Slovenski šopek novomašniku

in jima podarili šopek rož v slovenskih barvah. Novomašnik Georges nas je kratko nagovoril in nam podelil novomašni blagoslov. »To je posebna Božja Previdnost, da sem spet pri Sv. Rafaelu,« nam je dejal. Tudi eden od nje-

govih sinov je Rafael. Po sv. maši smo se srečali v dvorani ob kavi in pecivu; prinesla sta ga tudi zakonca Georges in Moni. Le časa nismo imeli veliko, saj je g. Georges ob 11.00 že daroval svojo novo mašo za svoje župnijsko občestvo sv. Elije, ki začasno gostuje v naši cerkvi. Cerkev je bila nabito polna. Po sv. maši smo v naši dvorani razrezali torto, zbralo se nas je kakih 30.

»To je dan, ki ga je naredil Gospod« (Ps 118,24).

Torta v naši dvorani po novi maši

Novomašnik Georges, žena Moni in družina se nam iz srca zahvaljujejo in nas pozdravljajo!

Upamo in želimo, da še kdaj povabimo novomašnika tudi v naše občestvo. Sam sem ga kdaj povabil na naša slavja (veliki teden, telovska procesija), pomagal je obhajati pri sv. mašah, pred tremi leti je bil diakon na moji srebrni maši.

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

Nedelja, 25. 9.: ŽEGNANJSKA – RAFAELOVA NEDELJA in SREČANJE ZAKONCEV JUBILANTOV: Vsi, ki letos praznujete obletnico poroke, deljivo s pet, se čimprej prijavite. Ker lani zaradi epidemije koronavirusa nismo mogli praznovati, vabimo tudi lanske jubi-

Thomas Noah Fisher je prejel prvo sv. obhajilo v župnijski cerkvi sv. Marjete Alakok v Merrylandsu v nedeljo, 28. avgusta 2022.

lante, da se čimprej prijavite. Po sv. maši in obnovi zakonskih obljub bo v dvorani skupno kosilo, za katerega se prijavite še drugi rojaki.

Nedelja, 2. 10., ROŽNOVENSKA in FRANČIŠKOVA NEDELJA, ko beremo pismo našega provinciala p. Marjana Čudna in zberemo nabirko za naše frančiškanske kandidate. Letos imamo

Helena Zadravec, Elizabeta Kociper in Ljubica Sušanj

dva novinca, ki sta začela noviciat na Trsatu, in enega bogoslovca. Dodajmo kakšen dar, molitev, duhovni šopek še za kakšnega kandidata, da ga Gospod pokliče iz naših občestev.

Torek, 1. 11. 2022, PRAZNIK VSEH SVETIH: Ob 8.45 bomo molili dva dela rožnega venca za naše pokojne. Sv. maši bosta ob 9.30 dopoldne in ob 7.00 zvečer.

Sreda, 2. 11. 2022, SPOMIN VSEH VERNIH RAJNIH: Ob 8.45 bomo molili druga dva dela rožnega venca. Sv. maše: ob 9.30 dopoldne, po tej sv. maši bo še ena sv. maša, tretja pa zvečer ob 7.00.

Nedelja, 6. 11. 2022: NEDELJSKA SV. MAŠA ZA NAŠE RAJNE ROJAKE, STARŠE IN SORODNIKE bo spet v kapeli Kristusovega vstajenja v Mavzoleju na katoliškem pokopališču Rookwood ob 10.00 dopoldne; ob 9.30 molimo rožni venec. Blagoslov grobov na starem slovenskem pokopališču bo ob 9.00 dopoldne, na novem pa po sv. maši. Čimprej naročimo spomine za naše rajne, lahko se oglasite že zdaj! Prosim Vas, da sproti spremljate objave, če bo kakšna sprememba, in da se prav in pravilno obvestimo med seboj!

WOLLONGONG – FIGTREE – SLOVENSKA CERKEV VSEH SVETIH

Sv. maše so vsako 2. nedeljo v mesecu: septembra ob 4.00 popoldne (11. 9.), od oktobra ob 5.00 popoldne: 9. 10., 13. 11., 11. 12. Na sveti božični večer, 24. 12., bo zgodnja božična polnočnica ob 8.00 zvečer. V novembru tudi praznujemo žegnanjsko in zahvalno nedeljo in naslednje leto 40-letnico blagoslova naše cerkve.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

Sv. maše so vsako 3. nedeljo v mesecu ob 6.00 zvečer. Božična sv. maša je na sam praznik Gospodovega rojstva, 25. 12., ob 6.00 zvečer.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

Naše romanje v Marian Valley je 2. soboto v septembru, 10. 9., sv. maša je tam ob 11.00. Druga bogoslužja in srečanja bodo po dogovoru.

NAŠI POKOJNI

IRENA FLISAR, rojena ŠARKAN, je umrla v torek, 14. 6. 2022, v Lakemba Masonic Villagu, Lakemba, NSW. Rodila se je 12. 9. 1931 v Gornjih Petrovcih v Prekmurju staršema Francu in Tereziji Šarkan. Irena je bila drugi otrok. Starejši brat Karel in mlajša sestra Gizela sta oba že pokojna. Doma so imeli majhno kmetijo. Mama je umrla, ko je bila Irena stara šest let, Karel osem in Gizela štiri. Otroke je prevzela mamina sestra. Oče Franc, ki je bil mesar, se je drugič poročil, otroci so se morali vrniti k njemu. Irena pa se ni hotela; ostala je pri teti in ko je odrasla delala v gostilni. Vsako nedeljo so šli v cerkev. Irena je tam spoznala Janeza Flisarja in 7. 6. 1953 sta se poročila. Živel sta v Križevcih v Prekmurju pri Janezovem očetu. Čez tri leta se jima je rodila hčerka Marjana in kasneje v Avstraliji hčerka Dragica. Življenje v Jugoslaviji je bilo težko, zato je družina pobegnila v Avstrijo, v kamp Enns, kjer je bilo več kot 2.000 beguncev. Janez in Irena sta hotela v Ameriko, vendar nista dobila vize. Osemindvajsetega septembra 1957 je družina

odpotovala iz Trsta z ladjo Aurelia. Po 35 dneh so 2. 11. 1957 prispeli v Avstralijo, v Melbourne, in z vlakom v Bonegillo. Poslali so jih v Kalgoorlie, WA, kjer je Janez delal na železnici. Od tam so se preselili v Sydney. Začasno so bivali pri prijateljih Kučanovih in Matuševih v Redfern, dokler si niso kupili hiše v Marrickvillu. Irena je imela svojo restavracijo »Black Swan« na ulici Pitt Street v Sydneyju, delala je še v drugih restavracijah in pomagala v delovni skupini v Merrylandsu. Doma je zamesila testo in spekla »langoše«, ki jih je prinesla za Štefanovanje, spekla je odlično pecivo. Rada je delala ročna dela, rada je pomagala, vedno je našla čas za prijatelje, praznovanja, za igre in karte. Irena zapušča moža Janeza, hčerko Marjano, ki živi v Ameriki, hčerko Dragico v Sydneyju, vnuke Maurica, Marshalla, Amando in Melanie in pravnukinjo Rachele. Pogrebni obred je vodil pastor Richard Schwedes v sredo, 22. 6. 2022, v kapeli Euro Funeral Chapel v Roselandsu. Nato je bila pokojnica upepeljena.

Hvala Suzi in Tereziji Matuš za sporočilo.

FRANC TEHOVNIK je umrl 1. 7. 2022 na svojem domu v Kanahooki pri Wollongongu. Rodil se je 5. 11. 1934 v Rakovniku v župniji Sora pri Medvodah. V Avstralijo je prišel leta 1958. Delal je v Coomi, v Snowy Mountains, v Port Kemblu in potem kot miner skal na raznih krajih. Franc je bil poročen z Lefto Ivanovo, bil je dejaven član Slovenskega kluba Planica Wollongong in pomembna desna roka predsednika Zvonka Groznika in sedanjega predsednika Ivana Rudolfa. Skrbel je za vzdrževa-

nja, popravila klubskih prostorov in naše cerkve, za novo streho na cerkvi in dvorani, za čiščenje in rože, za kuhanje in postrežbo patrov in rojakov, nikoli mu ni bilo pretežko. Rad je imel slovensko družbo in klub, prihajal je igrat karte in poklepetal. Vedno je našel čas za soljudi in prav tako za svoje najdražje. Družini je bil ljubeč in skrben mož, oče, tast in dedek. V bolezni je prejel zakramente. Franc zapušča ženo Lefto, sina Erica, sina Paula z ženo Amy, hčer Tanio z možem Lukom, vnuke Tycea, Islo, Sebastiana, Zaro in Lachlana in Jazz. Pogrebno sv. mašo smo darovali v naši cerkvi vseh svetih v Figtreeju – Wollongongu v petek, 8. 7. 2022, ob veliki udeležbi ljudstva, in ga pospremili na pokopališče Lakeside v Kanahooki.

JANEZ – IVAN ZAFOSNIK je umrl 28. 7. 2022 v bolnišnici v Campbelltownu, NSW. Rodil se je 3. 6. 1938 v Jarenini pri Mariboru, v družini je bilo pet otrok. Po poklicu je bil betonar. Poročen je bil s Štefanijo – Faniko Rošker. Družina je prišla v Avstralijo leta 1966. Janez in Fanika sta dejavno sodelovala v Slovenskem društvu Sydney. Janez je bil tudi predsednik društva (1981–1982), pomagal je graditi nov društveni dom in pri raznih delih. Bil je član lovske družine. Zapušča ženo Štefanijo, hčer Lilly z možem Bradom, sina Sandyja z ženo Katrino, vnuke Jessico, Ryana, Zacharyja, Jacoba in Bena. V bolezni je prejel zakramente. Pogrebno sv. mašo smo, zbrani v lepem številu, obhajali v torek, 9. 8. 2022, v župnijski cerkvi sv. Pavla v Camdenu, in ga pospremili na tamkajšnje pokopališče – Camden General Cemetery.

HELENA RISA, rojena KOZIC, je 18. 8. 2022 nenadoma umrla v Canberri. Rojena je bila 14. 9. 1936 v Lendavi. Bila je skrbna žena in mama, ki je imela rada svoje najdražje in prijatelje. Zapušča moža Lojzeta, hčerki Sonjo in Sandro in štiri vnuke. Pogrebno sv. mašo so obhajali v cerkvi Rožnovenske Matere Božje v Watsonu v torek, 30. 8. 2022. Pokopana je na pokopališču Gungahlin.

Hvala Štefki Sečkar in Mariji Godec iz Canberre za sporočilo.

ANICA VITEŽNIK, rojena OGRIZEK, je umrla 18. 8. 2022 v Jesmond Aged Care v Strathfieldu. Rodila se je 7. 3. 1937 v Matenji vasi pri Postojni. Po poklicu je bila delavka. Leta 1959 sta se poročila z Vinkom Vitežnikom. Poleg moža Vinka zapušča še sina Borisa Vincenca. Zadnja tri leta je živela v domu počitka. Pogrebno sv. mašo smo obhajali 24. 8. 2022 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Nato je bila pokojnica upepeljena v Rookwoodu.

Pavla in Robert Fabian

Kratko, a sladko!

»Več kot imaš znanja, bolj čudežno in čarobno je hoditi po svetu. Bolj kot smo nevedni, bolj je svet enodimenzionalen. Bolj kot smo radovedni, globlje doživljamo kraje, v katere gremo.«

(Irena Cerar)

Ko je pater Simon Peter odhajal na novo delovno mesto v Avstralijo, sva mu z Izakom obljubila, da ga bova z Doro in Vorancem obiskala. Poznava ga vse od najinih najstniških let. On naju je zaročil, poročil in krstil tudi oba najina otroka. Veže nas posebna prijateljska vez. Simon Peter vse do našega prihoda v Avstralijo ni verjel, da se bova res odpravila na to dolgo pot, na katero nas je, potem ko je videl, da sva trdno odločena, da ga obiščeva z najino osemletnico in štiriletnikom, pripravil že na daljavo. Kljub pomislekom prijateljev, sodelavcev in sorodnikov smo skoraj 24-urno potovanje z letalom preživeli in doživeli brez kakršnih koli težav, celo zelo zabavno.

ce, velike medkrajevne razdalje, nebotičniki ...

Vsi smo bili veseli novega začasnega bivališča, ki sta ga Dora in Voranc razkazovala babicam in dedkom že ob prvem javljanju iz Avstralije po WhatsAppu. Skupaj s Simonom Petrom smo pripravili načrt našega dopustovanja, ki je bil prilagojen tudi najinima malčkoma.

Že naslednji dan smo si ogledali center mesta in katedralo sv. Patrika, v okolici katere je tudi kip sv. Frančiška

iz Assisija. Prevzel nas je Shot Tower Square, 50 metrov visok strelni stolp v centru mesta, ki so ga leta 1973 rešili pred rušenjem in ga leta 1991 vključili v sodoben trgovski kompleks. Zlasti otroka pa sta bila navdušena nad znamenito uro, ki se vsako polno uro odpre navzdol, in iz katere zazveni lepa melodija. V Sea Life Aquariumu, ki se nahaja na bregovih reke Yarre, smo sedem metrov pod površjem občudovali podvodni svet Avstralije in ob tem doživeli oceansko avanturo, polno neverjetnih odkritij in bitij, vključno z morskimi psi in pingvini. Zanimiv je bil tudi obisk največje tržnice na južni polobli – Queen Victoria Market, ki ponuja vse, kar si sploh lahko predstavljate. Prav tu smo med drugim opazili narodno in kulturno raznolikost Avstralije. Kupili smo nekaj tipičnih avstralskih spominkov in razglednice ter poskusili slastne krofke »doughnuts« (podobne našim »miškam«). Ta dan in tudi naslednje dni smo se zabavali v čudovito urejenih prostranih parkih, polnih igral, nad katerimi sta bila Voranc in Dora sila navdušena, tako kot sta bila navdušena nad posebno oblikovanim vhodom v lunapark, ki pa je bil žal ob našem obisku zaprt. Očarani smo bili nad vasico Sovereign Hill, romarskim Marijinim središčem Ta Pinu Shrine, narodno galerijo, Federacijskim trgom, nekdanjim zaporom Old Melbourne Gaol, parkom Royal Botanic Gardens in nočnim romantičnim sprehodom po Melbournu.

Oba z Izakom sva se ob upoštevanju nasvetov Simona Petra ves čas prilagajala ritmu in potrebam otrok, saj tako naporenega tempa, kot sva si ga zamislila midva, žal ne bi zmogla. Za oba otroka je bila zelo vznemirljiva in prav nič dolgočasna ne tako kratka vožnja s tramvajem, ki nas je popeljal vse do melbournske marine. Fascinantna pa je bila za vse nas vožnja z dvigalom do 88. nadstropja najvišje stolpnice Skydeck, od koder imaš na dlani ves Melbourne. Prvič sta otroka doživela tudi vožnjo s trajektom čez morje do Sorrenta. To je bil najdaljši enodnevni izlet na našem potovanju, na katerem smo občutili, kaj pomeni biti v deželi velikih razsežnosti, kjer ena ura vožnje ne pomeni ničesar.

Avstralijo sva si z Izakom iz Slovenije predstavljala drugače. Vendar sva bila presenečena, saj ta celina ni le celina velikih mest, visokih zgradb in betona, temveč tudi čudovite narave, prostranih mestnih parkov, v katerih ljudje preživljajo svoj prosti čas. Ob pogledu na zeleno pokrajino in neskončno dolge peščene plaže imaš občutek, da se je čas ustavil.

Plaža Brighton Beach velja za eno najlepših in najbolj priljubljenih plaž v Mel-

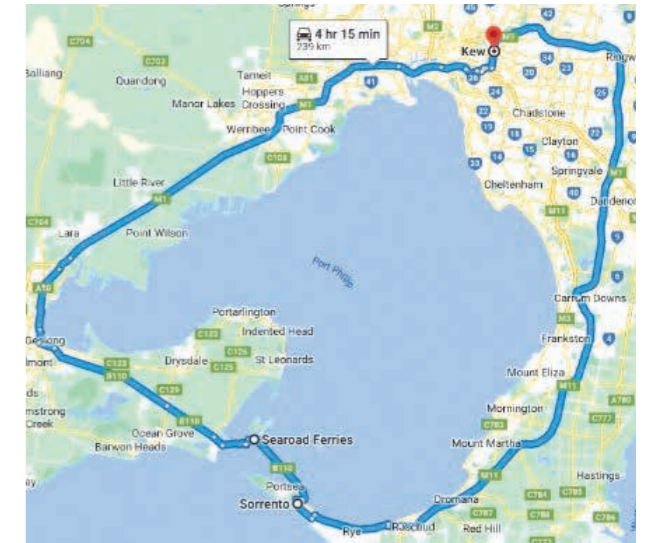

bournu. Slovi po barvitih lesenih obalnih hišicah, ki so pogost motiv na razglednicah in so resnično vredne ogleda. Hišice so last najbolj premožnih prebivalcev Melbournu. Vse to smo videli in izpolnila se nam je želja, da v živalskem vrtu od blizu vidimo tudi avtohtone avstralske živali, kot so kenguruji in koale. Prav koala Dora je navdušila najino hčer, ki nosi enako ime, in ki tako kot Dora rada dolgo spi.

Čeprav je Simon Peter ves čas skrbel, da nismo bili lačni in nam je glede hrane bral želje iz oči, smo bilo očarani tudi nad avstralskimi dobrotami in avstralsko kulinariko. Enaka živila, kot jih imamo v Sloveniji, imajo v Avstraliji drugačen, bolj poln okus kot pri nas. Vsaj zdelo se nam je tako. Tudi torta, ki nama jo je spekla gospa Anica za najino obletnico poroke, je bila drugačna, a zelo okusna. Tako kot torte smo bili veseli tudi obiska čokoladnice Yarra Valley Chocolaterie.

Vse naše dopustovanje je bilo prežeto z vsakodnevnimi jutranjimi mašami, pri katerih smo aktivno sodelovali prav vsi. Dora

Oba z Izakom sva se ob upoštevanju nasvetov Simona Petra ves čas prilagajala ritmu in potrebam otrok, saj tako naporenega tempa, kot sva si ga zamislila midva, žal ne bi zmogla. Za oba otroka je bila zelo vznemirljiva in prav nič dolgočasna ne tako kratka vožnja s tramvajem, ki nas je popeljal vse do melbournske marine. Fascinantna pa je bila za vse nas vožnja z dvigalom do 88. nadstropja najvišje stolpnice Skydeck, od koder imaš na dlani ves Melbourne. Prvič sta otroka doživela tudi vožnjo s trajektom čez morje do Sorrenta. To je bil najdaljši enodnevni izlet na našem potovanju, na katerem smo občutili, kaj pomeni biti v deželi velikih razsežnosti, kjer ena ura vožnje ne pomeni ničesar.

Avstralijo sva si z Izakom iz Slovenije predstavljala drugače. Vendar sva bila presenečena, saj ta celina ni le celina velikih mest, visokih zgradb in betona, temveč tudi čudovite narave, prostranih mestnih parkov, v katerih ljudje preživljajo svoj prosti čas. Ob pogledu na zeleno pokrajino in neskončno dolge peščene plaže imaš občutek, da se je čas ustavil.

in Voranc sta bile zelo ponosna, da jima je Simon Peter dovolil, da sta lahko ministrirala, Dora pa je še posebej skrbno brala prošnje in bila s svojim aktivnim sodelovanjem zelo zadovoljna. Tudi Voranc, čeprav je še zelo majhen in ni čisto vsega razumel. Glavno, da je lahko točil vino in vodo ter prižigal in ugašal mašne sveče. Kot profesorico slovenščine me je navdušilo srečanje s slovenskimi rojaki po petkovi in nedeljski maši, saj sem imela možnost poklepetati z njimi in poizvedeti, kako znotraj in zunaj domov ohranjajo slovenski jezik. Razžalostilo me je dejstvo, da jih večina nad slovenskim jezikom ni uspela navdušiti svojih potomcev, ki razen redkih izjem ne govorijo več slovensko.

S Simonom Petrom smo doživeli nepozabne počitnice, ki jih nikoli ne bomo pozabili. Upam, da se bo tudi Voranc nekoč spominjal, da je kot komaj štiriletni fantek že bil v daljnji Avstraliji. Večina jih tega nikoli ne doživi. Ampak prav zanj je bilo slovo od Simona Petra najtežje. V tako kratkem času se je nanj močno navezal. To velja tudi za Doro. Hvaležna sta mu za vse izpolnjene glasbene želje na dolgih poteh, preživetih v avtu, učenje baleta, učenje slovenskih pesmi, za vse »vzgojne« nasvete, ki sta jih takoj po vrnitvi domov posvojila in upoštevala (tudi pri babicah, zaradi katerih jih ne bo treba okregati) ... Tudi midva z Izakom sva mu hvaležna za vse, kar je za naju storil v tako kratkem času. Za nevsiljive, vzpodbudne in dobronamerne napotke za življenje vsakega posameznika in življenje v zakonu. Hvaležna za vse skupaj preživete dneve in večere, za čas, ki nam ga je namenil, za vse poti, za svetovanja ob nakupih ... predvsem pa za smeh in optimizem, ki ga izžareva tudi v daljnji Avstraliji.

In za konec, še enkrat z vso hvaležnostjo dragi Simon Peter!

Se še spomniš, ko sem pred desetimi leti zbrane v cerkvi nagovorila in se jim zahvalila za vse, kar so storili za naju z Izakom. Tudi tebi sva se takrat zahvalila z naslednjim stavkom: »Hvala tebi, pater Simon Peter, za vsa leta, ki sva jih lahko preživela s tabo, za vsa petkova družjenja v študentski veroučni skupini, za vse življenjske modrosti, iskrenost, spodbude in za vero v ljubezen in Boga.«

In tudi za vse, bi lahko dodala zdaj, kar si storil po najini poroki in v Avstraliji za naju, najina Doro in Voranca.

Naj končam kot na najini poroki, z mislijo nemškega teologa in filozofa Eckharta: »Če je edina molitev, ki jo v vsem svojem življenju izgovarjate, hvala, bo to zadostovalo.«

Eva, Izak, Dora in Voranc Kalčič

Slovenian Mission Adelaide

P. DAVID ŠRUMPF OFM

47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007

Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007

P. David (mobilni tel): 0497 097 783; Telefon v Melbournu: 03 9853 7787;

E-mail: slomission.adelaide@gmail.com

Za tiste, ki smo še malo tesneje povezani z življenjem v Sloveniji, sta meseca julij in avgust počitniška in dopustniška. Ni šole, družine se pa vsaj za nekaj dni ali tednov odpravijo na morje, v hribe ali v kakšne druge počitniške kraje. Te mesece pa zaznamujejo tudi visoke temperature, z njimi pa **žal tudi suša v nekaterih delih Slovenije in žal tudi požari**, ki so letos še posebej besneli po severnem Krasu in v Slovenski Istri. Tam je zmanjkovalo tudi pitne vode, ki so jo morali dovažati s cisternami. Klima in vreme se očitno res spreminjata ... Vseeno pa smo tudi mi občutili nekaj tega počitniško-dopustniškega vzdušja, saj so mnogi naši rojaki po dveh »kovidnih« letih obiskali svojo prvo domovino Slovenijo. Drugi smo se zbirali pri bogoslužju v naši cerkvi Svete Družine. Pri nedeljski maši 24. julija smo se ob obletnicah smrti spomnili treh »ustanoviteljev« našega adelaidskega misijona: **p. Bazilija Valentina**, ki

je bil verjetno prvi slovenski duhovnik, ki je za božič 1956 obiskal adelaidsko slovensko skupnost, kar je pomenilo začetek našega misijona, in je umrl 26. julija v Melbournu; **p. Filipa Inocenca Feryana**, ki je med leti 1975 in 1980 nadaljeval delo p. Bazilija, in je umrl 12. avgusta 1985; **p. Janeza Tretjaka**, ki je prišel v Adelaido leta 1980 in spodbudil rojake, da ste postavili svojo cerkev na Young Avenue v West Hindmarshu, in je umrl 27. julija 2014. **Naj počivajo v miru v družbi Svete Družine!**

Ta nedelja je bila tudi »nedelja starih staršev in starejših«, ki smo jo letos praznovali drugič. Lani jo je uvedel

Marijo smo počastili in se ji posvetili v nedeljo, 8. avgusta 2022.

papež Frančišek **ob godu Jezusovih starih staršev, Marijinih staršev Joahima in Ane.** Njun god je 26. julija. Ker je imel julij pet nedelj, smo se zbrali k maši tudi zadnjega julija, **na prvo nedeljo v avgustu pa smo že praznovali praznik Marijinega vnebovzvetja.** Praznik je sicer 15. avgusta – a ker takrat ne bomo skupaj v naši cerkvi, smo ga praznovali že dober teden prej. Saj pri Bogu tako in tako ni časa ... Praznik je še posebej pomemben za slovenski narod, saj **na ta dan obnovljamo posvetitev slovenskega naroda Mariji Pomagaj na Brezjah,** ki kot zavetnica Slovenije (in tudi Avstralije) kraljuje v tamkajšnjem našem narodnem svetišču. V posebni posvetilni molitvi, ki jo molimo že od prve posvetitve leta 1992, smo Mariji izročili tudi »naše rojake po svetu, da bi ostali zvesti Bogu in svoji domovini«. To pa za nas ni samo prošnja naši Nebeški Materi, ampak tudi **spodbuda, za nas in tudi za drugi ter tretji rod, ki sta rojena že v Avstraliji, da bi ostali kristjani in Slovenci.** Tudi če ne prihajajo v našo cerkev, prosimo, da bi obiskovali njihove avstralske lokalne cerkve. Gotovo lažje spremljajo dogajanje v angleškem jeziku – s tem pa, ko so del Cerkve v Avstraliji, dajejo tudi njej slovenski značaj. Cerkev v Avstraliji je torej tudi slovenska ... **Na to nedeljo smo imeli po maši tudi BBQ kosilo v naši dvoranci. Hvala Angeli Dodič,** ki vse to organizira, hvala **vsem, ki ji pomagate,** hvala **tistim, ki prinašate solate in pecivo in hvala vsem, ki se naših kosil udeležujete.** Naša skupna kosila so tudi lepa priložnost, da se srečamo, družimo in pogovorimo. Finančni izkupiček pa

pomaga tudi pri kritju izdatkov našega misijona. **Vsem še enkrat: Bog lonaj! Bog lonaj pa tudi vsem tistim, ki na druge nedelje pripravljate pecivo in kavo!** Tudi ta srečanja nas družijo in pomagajo vzdrževati naš misijon.

Silvana Scandrett-Smith recitira pesem očetom.

Maši smo imeli tudi zadnjo nedeljo v avgustu in na prvo nedeljo v septembru, ko smo se **spomnili naših očetov, živih in pokojnih.** Enajstega

Pevki Ana Likar in Rosemary Poklar

Šopek očetom na oltarju je pripravila Nada Čargo, druge šopke pa pripravlja Angela Dodič.

septembra je namreč v Avstraliji očetovski dan. Žive očete naj spremlja Božji blagoslov tukaj na zemlji, pokojni pa naj kot plačilo za njihovo ljubezen do svojih družin uživajo večno Božjo Ljubezen v nebesih. Hvala vsem, ki ste pomagali ali pripravili praznovanje v cerkvi in v dvoranci!

Mesec oktober je mesec molitve rožnega venca. Hvala Angeli Dodič, ki poskuša pred vsako nedeljsko mašo v cerkvi moliti rožni venec, pa je včasih žal kar preglášena z govorjenjem. V oktobru se pa že spodobi, da se še posebej potrudimo – tako za skupno molitev v cerkvi kot tudi osebno. Vsaj kakšno desetko rožnega venca gotovo

Torto je razrezal najstarejši oče Konstantin Kramar, zraven njega Angela Dodič in za njim nečaka p. Davida, Franci in Andrej.

lahko zmolimo vsak dan. Zanimivo, da avtor članka v nekem ameriškem časopisu *The Atlantic* trdi, da je rožni venec molitev katoliških skrajnežev. Seveda si mislimo, kaj so hoteli avtor in časopis s tem povedati – za nas pa je to vsekakor lepo spričevalo in predvsem spodbuda k molitvi

rožnega venca. Trgovine, ki prodajajo nabožne predmete, pa so takoj po tej izjavi poročale, da jim je po trgovinah pričelo zmanjkovati rožnih vencev ...

Prvo nedeljo v septembru sta bila z nami tudi moja nečaka Andrej in Franci, bratova sinova, ki sta pri meni na obisku v mesecu septembru. Po devetih letih sta to moja prva sorodnika, ki sta me obiskala – pred kovidom so bili moji nečaki namreč še premladi za samostojno potovanje in tudi v šolo so še hodili. Andrej končuje fakulteto in bo inženir mehatronike (mehanika + elektronika), Franci pa bo s študijem mehatronike pričel letos na Univerzi v Mariboru. Ker imajo študentje počitnice še tudi v septembru, je to lepa priložnost, da obiščeta strica »v daljni Avstraliji« ...

Slovenski klub Adelaide je imel 21. avgusta 2022 svoj letni občni zbor. Med drugim so izvolili tudi novo vodstvo: **Branko Pahor, predsednik; Rosemary Poklar, podpredsednica in blagajničarka.** Člani odbora so: Silvana Angelakis, Ivan Cafuta, Teresa Goyak, Boris Ivančič, Marlan Juriševič, Treudy in John Macsai, George Milanović, Sonja Zabolocki. **Iskrene čestitke in Božjega blagoslova pri vašem delu v blagor naše slovenske skupnosti!**

Maše v naši cerkvi v prihodnje:

25. septembra – 26. nedelja med letom in Slomškova nedelja; **2. oktobra** – 27. nedelja med letom ter Frančiškova in rožnovenska nedelja; **23. oktobra** – 30. nedelja med letom in misijonska nedelja; **30. oktobra** – 31. nedelja med letom; **torek 1. novembra** – praznik vseh svetih (z molitvami za naše pokojne po maši); **6. novembra** – 32. nedelja med letom in v Sloveniji tudi zahvalna nedelja. **Maše so vedno ob 10. uri dopoldne.**

Nova vratca na omaricah v kuhinji je naredil in podaril Vinko Lipovac. BOG LONAJ!

NAŠI POKOJNI:

MARIJA VALENTINČIČ, rojena URBANČIČ, se je rodila 20. januarja 1937 v vasi Ukanje pri Ligu oz. Marijinem Celju, nad dolino Soče ob italijanski meji. Bila je tretji od štirih otrok Leopolda in Frančiške Urbančič. Živel so skromno od majhne kmetije. Rojena je bila v času, ko je bila tam Italija. Njen oče je bil vpoklican v italijansko vojsko ter poslan v severno

Afriko. V teh težkih vojnih in povojnih letih Mariji ni uspelo uresničiti svoje želje, da bi postala učiteljica, čeprav je bila odlična učenka; dokončala je le pet razredov osnovne šole, sicer pa je morala delati doma na kmetiji.

Leta 1963 je Marijo srečal Marjan Valentinčič, ki je leta 1950 pobegnil v Avstralijo. Tam sta se poročila in odšla v Avstralijo, kjer sta se jima leta 1964 in 1967 rodila sinova Izidor in Simon. Skupaj z možem je skrbela za družino in bila delno zaposlena kot snažilka. Leta 1975 so se odločili, da se preselijo v Slovenijo. Že čez pol leta so se vrnili v Avstralijo in živeli v Windsor Gardenu. Sinova sta spodbujala k študiju, da sta postala zdravnik in farmacevt. Marija je bila plemenita in prijazna gospa, kot se je spominjajo naši rojaki. Leta 2013 je umrl mož Marjan, ki je bil 11 let starejši. Pred mesecem in pol so se Mariji pokazali prvi znaki bolezni in 18 dni pred smrtjo je dobila diagnozo: rak. Osmega julija je v Adelaide Royal Hospitalu zaspala za večno.

Od nje smo se poslovili z mašo v naši cerkvi 15. julija 2022, po maši pa smo jo položili v grob njenega moža na pokopališču Dudley Park.

Sožalje sinovoma Izidorju in Simonu z ženama Julijo in Amro, ter vnukom Ademu, Benu in Christianu.

MIRKO LEDINEK se je rodil 15. junija leta 1943 v Račah pri Mariboru. Okrog leta 1960 je odšel v Avstrijo, kjer je srečal svojo bodočo ženo, tamkajšnjo domačinko Eriko. Poročila sta se in odšla v Avstralijo, kjer se jim je rodila hčerka Tanya, ki zdaj s hčerkama Clare in Maxwell ter sinom Christopherjem živi v Sloveniji. V Avstraliji je najprej

delal za SA Water, pozneje pa je pričel s svojo tovarno kovinskih izdelkov. Sodeloval je pri gradnji tako slovenskega kot hrvaškega kluba v Adelaidi. Umrl je 25. julija 2022 v Adelaidi.

Od njega smo se poslovili 3. avgusta 2022 v prostorih pogrebnega zavoda v Flinders Parku in ga po obredu pospremili k počitku na pokopališče Enfield.

Sožalje ženi Eriki, hčerki Tanyi, vnukinjama Clare in Maxwell ter vnuku Christopherju.

PAVEL JAKŠA je bil rojen v Sloveniji 14. aprila 1936, umrl pa je 26. julija 2022 v Adelaidi. Po obredu v poslovljni

vežici pogrebnega zavoda so ga položili k počitku na pokopališču Cheltenham. Žena Irina je že pokojna, pokojni je tudi njegov sin Andrej. Za njim pa žalujejo hčerke Natalija, Nina in Sonia z družinami. (*The Advertiser, 30. avgusta 2022*)

MARIJA TEREZIJA GABRŠEK, roj. GRUM, se je rodila 2. novembra 1931 v Sloveniji, umrla pa je 30. julija 2022 v Adelaidi. Od nje so se poslovili v vežici pokopališča Centennial Park.

Sin Maurice je umrl pred dvema letoma, za njo pa žalujeta mož Štefan in sin Štefan Anthony. (*The Advertiser, 3. in 6. avgusta 2022*)

September – mesec ozaveščanja o demenci

Dobri ljudje si pomagamo, se sprejemamo. September je mesec demence; po vsem svetu, in seveda tudi pri nas v Avstraliji, imamo prireditve, poučne tečaje, srečanja, Dementia Walk, in podobno. Na spletni strani Dementia Australia lahko najdete več o tem. Z našo radijsko novinarko gospo Katarino Van Der Linden z radia SBS Melbourne, sva o vsem tem spregovorili v soboto, 10. septembra 2022, ko je bila naša Slovenska oddaja.

Na svetu se vsake štiri sekunde pojavi nov bolnik z demenco. To je kronična napredujoča možganska bolezen, ki prizadene višje možganske funkcije, kot so spomin, mišljenje, orientacija, razumevanje, računske in učne sposobnosti ter sposobnosti govornega izražanja in presoje. V Avstraliji je trenutno okoli 487.000 bolnih. Njena najpogostejša oblika je Alzheimerjeva bolezen, ki predstavlja več kot 65 odstotkov demence. Vzrok za nastanek te bolezni ni znan in zanjo nimamo zdravila, vemo pa, da neposredno prizadene možgansko tkivo in povzroči njegovo napredujoče propadanje. Prizadene predvsem starejše ljudi, a v Avstraliji imamo trenutno okrog 28.000 mlajših ljudi, ki imajo diagnozo »younger onset dementia«. Da bi povečali ozaveščenost o bolezni in zmanjšali stigmo, ki spremlja bolnike, je september razglašen za mednarodni mesec Alzheimerjeve bolezni, svetovni dan te bolezni pa je 21. september.

Mednarodno združenje za Alzheimerjevo bolezen je september določilo za mesec ozaveščanja o demenci. Na svetu je več kot 44 milijonov bolnikov z demenco, v Sloveniji pa zaradi posledic te bolezni trpi več kot 32.000 bolnikov. Seveda poleg njih trpijo tudi njihovi svojci.

Kljub številnim raziskavam zdravila še vedno niso odkrili, ugotovili pa so, da naj bi na razvoj bolezni pomembno vplival tudi stres. Najnovejša raziskava, ki so jo opravili britanski strokovnjaki z univerze Cambridge, kaže, da lahko z zmanjševanjem dejavnikov tveganja preprečimo enega od treh novih primerov. Poleg tega zadnje raziskave poudarjajo pomembnost vseh vitaminov B skupine.

V Avstraliji imamo letos Dementia Action Week od 19. do 25. septembra. Svetujem vam, da se učite o tej bolezni ter s tem pomagajte sebi in drugim.

- Nudite pomoč človeku, ki ima demenco.

(Give a little support to a person living with dementia.)

- Priskočite na pomoč tistemu, ki neguje nekoga s to boleznijo, in družini na splošno.

(Give a little support to a carer, friend or family member of a person living with dementia.)

- Pomagajmo zdravnikom in uslužbencem zdravstvene stroke, da bodo imeli čim bolj primerne in pravilne/prijazne odnose s pacienti z demenco.

(Help healthcare professionals make their practice more dementia-friendly.)

A little support makes a big difference.

National Dementia Helpline 1800 100 500, visit the Dementia Australia website.

Prošnja

Prosim, ne sprašuj me, če se spomnim. Moj spomin je nekje med oblaki. Podaj mi roko in pojdiva na sprehod. Ne prepiraj se z mano, če trdim, da je nedelja in hočem k maši. Daj, pelji me tja, namesto da mi razlagaš, da je sredo. Ko bom videl zaprto cerkev, ti bom verjel ... mogoče, ali pa bom že pozabil, zakaj sva šla tja ... Moji možgani so trmasti, demenca jim ukazuje. In ne joči, če te pokličem z napačnim imenom. V mojem srcu si, rad te imam, čeprav sem pozabil, ali si moja sestra ali žena. Stisni me v objem, pobožaj me, hvaležno se ti nasmehnem: »Življenje je lepo, ker mi stojiš ob strani. Hvala, tisočkrat ti hvala.«

Danijela Hliš, pisateljica
Dementia Australia Advocate

Iz Kraljičine dežele – Queenslanda

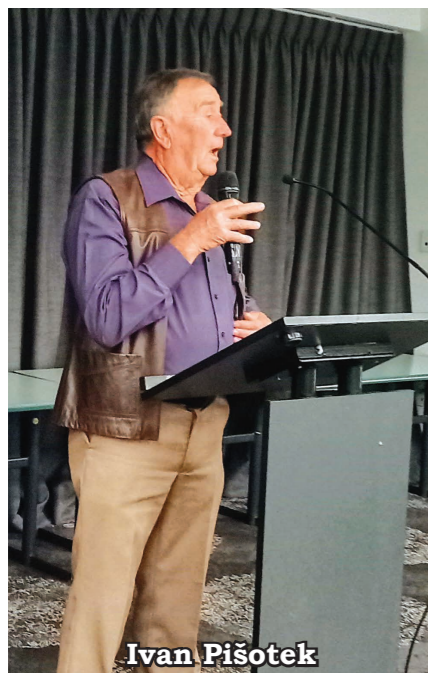
Mirko Cuderman

Zadnjo slovensko sv. mašo smo imeli v nedeljo, 7. avgusta 2022, v dvorani bivše Lipe na Gold Coastu. Tokrat se nas je zbralo malo manj kot prej. Pater Darko se mora precej žrtvovati, da pride med nas pravočasno, saj so razdalje velike in je vedno nevarnost nepričakovanih zapletov pri letalskih poletih, zato je treba na pot že ob četrti uri zjutraj. Pater je za nas povzel svetopisemski primer o pričakovanju in tudi pripravljenosti, saj ne vemo ne ure ne dneva našega srečanja s Stvarnikom. Pri tem je navedel nekaj svojih primerov in izkušenj. Po maši smo se odpravili na kosilo v bližnji lokal, kjer smo imeli družabno srečanje. Pater Darko tudi vedno rad obiše bolne rojake v domovih. Nismo imeli sreče obiskati vseh. Jana Čeh nama je razkazala slovenske grobove na tamkajšnjem pokopališču Alambe Memorial Park. Potem sva nadaljevala pot na Mt Mee. Naslednji dan sva se oglasila pri Mirki Zavnik, Danijeli Hliš in Hildi Marin.

Naslednje srečanje je bilo pri Marijini kapelici v Marijini dolini v soboto, 10. septembra 2022. Praznovali smo že 13. obletnico blagoslovitve naše priljubljene kapelice Marije Pomagaj. Toda o tem drugič.

Na povabilo Ivana Pišotka sem se odpravil na obisk v subtropsko deželo, oziroma v Rockhampton, kjer je bila napovedana slovesnost. V tem oddaljenem kraju si Ivan že 50 let služi kruh z barvanjem ali bolje rečeno s pleskanjem kmečkih poslopij. Njegovo delovno področje se razteza od Bundaberga do Mackaya in zahodno do Blackwaterja. S čopičem si je tudi občasno utiral pot in nova spoznanja pri različnih ljudeh od Gold Coasta dalje. Z Ivanom sem bil že večkrat v raznih »shopping centrih« v omenjenih velikih krajih in hitro spoznal, da so ga vsi poznali, kamor koli sva šla nakupovat. Zato se je najino nakupovanje hitro raztegnilo na več ur. Kjer koli je Ivan pleskal je vedno navezal prijateljske stike s farmarji in njihovimi družinami. Kadar so organizirali družinska srečanja ob raznih slovesnostih, je bil Ivan vedno z njimi kot del družine. Zato se je Ivan

Ivan Pišotek

odločil, da bo ob svoji upokojitvi priredil bogato slovesnost v največji dvorani v Rockhamptonu in povabil vse svoje dosedanje stranke, ali bolje rečeno prijatelje. Pričakoval sem, da se bodo v tej družbi bogatih kmetov oziroma živinorejcev z več sto tisoč akri zemlje pogovori vrteli predvsem okrog kmetijstva in živinoreje. Zelo veselo so me presenetili, saj je bilo med 110 navzočimi veliko govornikov, ki so nam z odra pripovedovali o Sloveniji in pri tem poudarjali njene lepote in gostoljubnost. Seveda je bil tudi Ivan deležen vsestranskih pohval svojega kvalitetnega dela, toda v ospredju vseh govorov je bila štajerska gostoljubnost. Spoznal sem, da je Ivan vsepovsod, kjer je pleskal, predstavljal prednosti in lepote Slovenije. Zato je več njegovih farmarjev obiskalo Slovenijo. Nekateri so skozi naše kraje samo potovali, nekateri so obiskali njegovo družino v Vrholah, kjer so bili pri Ivanovih sorodnikih deležni

štajerske gostoljubnosti. Nekateri so skupaj z Ivanom prišli na obisk na Štajersko. Med njimi je bil tudi kmet, ki je v Novem mestu doživel možgansko kap in je bil več mesecev na okrevanju v tamkajšnji bolnišnici. Zdaj se je, hvala Bogu, pozdravil. Tudi on ni mogel prehvaliti slovenske profesionalnosti bolnišničnega osebja. To so poudarili tudi njegovi sorodniki iz Avstralije, ki so ga obiskovali v novomeški bolnišnici. Toliko pohval in lepih besed o naši domovini redkokdaj slišimo celo na slovenskih prireditvah, na tej pa sva bila z Ivanom edina Slovenca. Naj dodam, da so navzoči gostje večinoma dolge ure potovali na to Ivanovo slovesnost, in si morali tam tudi preskrbeti prenočišče, saj so razdalje v tej deželi velike.

Tone Brožič mi je sporočil, da je na Gold Coastu umrl **JOŽE KOŽELJ**, dolgoletni podpornik društva Planinka. Jože je bil rojen 13. oktobra 1932, doma je bil z Bleda. V Avstralijo je prišel že leta 1952. Najprej je delal na Tasmaniji, nato ga je pot peljala v Victorijo in Queensland. Njegova zadnja služba pred upokojitvijo je bila v tovarni sadnih sokov Golden Circle. Jože je umrl 26. julija 2022 v bolnišnici v Southportu. Pogrebna sveta maša, ki jo je zanj daroval duhovnik Marty Larsen, je bila 4. avgusta 2022 v cerkvi Holy Family Church v Runaway Bayu. Za Jožeta je več let in pred smrtjo skrbela Karolina Varga, ki mi je preskrbela omenjene podatke. Jože je pokopan na Lone Cemetery v Southportu. Karolina mi je tudi posredovala podatke o njenem pokojnem možu, ki še niso bili zabeleženi v Matici mrtvih, zato jih prilagam zdaj.

RUDI VARGA se je rodil 30. oktobra 1930 v vasi Dolenci v Prekmurju. S Karolino sta imela tri otroke, hčerki Anito in Carmen ter sina Rudija. Umrl je 7. avgusta 1999 na Gold Coastu, pokopan pa je tam kot Jože Koželj.

Naj počivata v miru.

80-84 Brisbane Road
St. John`s Park NSW 2176
Tel: (02) 9426-1000
E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au
Piše: Martha Magajna: (02) 9609 6057

Pomoč slovenski skupnosti

V Klubu Triglav smo že pred mnogimi leti vpeljali običaj, da podelimo priznanja najzaslužnejšim članom slovenske skupnosti, ne glede na to, kateri slovenski organizaciji v NSW ti člani pripadajo. Kmalu zatem smo vpeljali tudi običaj, da smo preskrbeli denarno pomoč nekaterim slovenskim organizacijam, ki so najbolj odvisne od podpore skupnosti. Tako smo že od začetka prispevali veliko vsoto denarja za kritje stroškov ustanovitve HASA (Historical Archives for Slovenian Australians) v NSW, katerih glavni sponzorji so bili poleg kluba Triglav še Urad za Slovence po svetu, ZRC SAZU Republike Slovenije, Versko središče Sv. Rafaela Merrylands, ki je prispevalo prostore za arhiv in pisarno, posamezne slovenske organizacije, poleg njih pa tudi dobrodelni posamezniki, kot so družine Brežnik, Lajovic in mnogi drugi.

Druga podpore vredna in potrebna organizacija je verska in kulturna revija *Misli*, ki vsaka dva meseca izhaja v Melbournu v slovenskem jeziku za vso avstralsko-slovensko skupnost. Obe ustanovi, HASA in *Misli*, prejmeta od kluba Triglav letno podporo.

Odbor kluba Triglav je za najbolj primeren čas podelitve priznanj najzaslužnejšim ljudem izbral prav praznovanje najpo-

membnejšega slovenskega praznika, dan, ko je Slovenija postala samostojna. Zadnjih 18 let in več so zastopniki obeh organizacij prejeli iz rok zastopnikov Kluba Triglav Mounties simbolne čeke po \$ 3.300 kot del podpore slovenski skupnosti.

Žal pa je v preteklem letu, ko bi morali slaviti 30. obletnico neodvisnosti naše domovine, zaradi epidemije virusa covid-19, ta svečanost odpadla. Klub Triglav je bil tako kot večina klubov in restavracij več kot polovico časa zaprt in dohodkov ni bilo. Letos smo pripravili skupno proslavo za vse organizacije slovenske skupnosti v Sydneyju in okolici v največji dvorani našega matičnega kluba Mounties. Kot del pestrega programa sta denarne čeke podelila John Dean, predsednik glavnega odbora Skupine klubov Mounties, in Peter Krope, predsednik odbora kluba Triglav in eden od direktorjev kluba Mounties skupine. Čeke sta sprejela:

John Dean, p. Darko Znidaršič, Peter Krope, Tania Smrdel

za revijo *Misli* p. Darko Žnidaršič in za arhiv HASA tajnica arhiva Tania Smrdel. Na obeh čekih je bila enaka vsota: 3.300 avstralskih dolarjev.

SLOVENIAN INDEPENDENCE

Good afternoon, everyone, and welcome to today's celebrations!

My name is Stefanie Fabjančič and I am third generation Australian Slovenian. How wonderful it is to see everyone together in one place today. For many of us, this has been a long time coming. Thank you, Kristina Šuber, for your generous introduction. I would never proclaim to speak on behalf of all young people today, but I will definitely have a crack at sharing my thoughts on the role the third generation plays in our community.

Before I get there, I'd like to share a quick fact. Slovenia and I share the same birthday. How cool is that? I'm

sorry you all couldn't share in the greatness that comes with being a 1991 baby. However, it is for that reason that I believe I am best positioned to sympathize with Slovenia, as someone who also had to push back their 30th birthday celebrations. Fortune found us this year, and things turned around. With some lastminute planning and serious cevapi procurement skills by Dad, I was able to throw a fabulous belated party last month.

My intention is not to make this speech all about me and my birthday today, but I have to tell you, it was a great party! Imagine an all out European celebration here in Australia that including a bocce tournament, Slovenian folk music, plates of *cevapi* and *kransky*, home-made *potica* and *kifli*, and of course, plenty of *vino*.

The only real negative was how poor my bocce skills were.

Part of why I share this story is to brag about sharing a birthday with Slovenia, but the main reason is that if you had told me at 15 that I would be hosting a Slovenian themed birthday party one day, I would never have believed you. I may have even cringed with embarrassment.

This brings me to what being a young Slovenian Australian actually looks and feels like growing up. This is my own personal experience, yet, in talking with my peers, it is an experience I know is widely shared.

My earliest memory of being acutely aware of my heritage was in primary school. I expect many understanding nods from the audience when I say, the pronunciation of my name in school was an ongoing point of annoy-

ce. I was taught early on to anglicize my name. We pronounced it 'Fab' 'jan' 'sik'. The expectation was that this would make the pronunciation easier for others – it did not.

Any time my name was called at school it started with »Stefanie ...« (long pause), followed by a weird and ranging collection of words and sounds that didn't even remotely sound like my name. Even more amusing was when they didn't even attempt to pronounce my last name and Stefanie was simply followed by silence.

I remember in a Year 4, at about 10 years of age, my school held a multicultural day and every kid was asked to bring in a plate of food, representative of their cultural background. We were also invited to dress up in our traditional costume. In the multicultural heartland of NSW, in my South-West Sydney school, where most kids were children or grandchildren of migrants, only two of us showed up in traditional costume. The other girl was of Polish background and came dressed in a cute, frilled skirt and vest, with her hair done up in braids, threaded with flowers. I think she looked so cool. It was in that moment, I became very self-conscious and somewhat embarrassed of my much more modest *narodna noša*.

You never want to be the odd kid at school. This, like my name, was just another example of my heritage making me feel uncomfortable.

While I never refused to participate in Slovenian events with family when growing up, I never exactly went to school and told everyone about *Miklavž*, or *slovenska šola*.

I never asked my grandparents questi-

ons about their growing up, or their journey to Australia.

Being of Slovenian background was pretty much just a part of my life that happened parallel to my real life.

At 18 I moved to Bathurst, rural NSW, for university, and was suddenly surrounded by a bunch of people who were very much not like the people I grew up with in western Sydney, and who themselves had had very little interaction with people from ethnic and migrant backgrounds. It was here, and I'm not sure what it was that prompted me in this moment, but the first time someone asked how to pronounce my last name, I didn't say fab-jan-sik, I said it correctly. It was quite a weird feeling – I had never pronounced my name like that before. My own last name, in its true form, felt foreign to me. I even remember spending one night in my university room, practicing pronunciation over and over again, so I wouldn't mess it up next time someone asked.

This was a real turning point for me in terms of thinking about the role my Slovenian heritage played in my understanding of my identity.

It takes effort and conscious thought to make sure your cultural heritage is actively present in your life. Especially for my generation, who have connection to both Australian and Slovenian culture.

This does not mean one needs to take a backseat to the other. It also does not mean that we are any less of either because we might not be able to make *potica*.

What it is though, is about finding out how both cultures can compliment and celebrate each other.

Nowadays, I exclusively introduce myself as Stefanie Fabjančič, pronounced correctly – because that is my name. I should not have felt bad or embarrassed as a kid that people couldn't pronounce it. Others should have felt bad and embarrassed for not being curious or respectful enough to ask.

We live in Australia, a country that regularly refers to its multiculturalism as one of its biggest strengths. But we can't forget that culture is a living thing. It needs to be taken care of, be nurtured, celebrated and respected – or it dies.

All of us here today, not just third generation Slovenians, but the first, second and fourth generations, have a collective responsibility to continue finding ways to include our Slovenian heritage in our everyday lives.

As I said at the start of this speech, never in a million years would my younger self have imagined I'd be having a bocce tournament birthday party. My younger self would have even laughed when I said I'd be getting asked to stand up and talk on behalf of my generation today.

And not because my experience isn't worth hearing. But, because there are so many wonderful young Australian Slovenians who could share their experiences with you today – many of whom we are lucky enough to have in this very room today.

So, to conclude today, I'd like to thank you for allowing me the opportunity to speak on behalf of so many incredible people today.

I feel quite privileged to be in a room of people, a large proportion of whom I know personally, and not only feel proud, but to where I feel like I belong.

And isn't that really what multiculturalism is about? Belonging and Connection. I ask all of you to never let go of: Connection to your name, Connection to your heritage, Connection to your place of birth, Connection to your food and music and language, and Connection to your people, both here in Australia and in Slovenia. We should never stop looking for opportunities to share our heritage with others. The only thing that can ever come out of that is a whole lot of good. Thanks, and enjoy your day!

Stefanie Fabjančič

LYNN PUŠENJAK, Slovenian Outstanding Volunteer

Lynn Pušenjak is a worthy recipient of an Outstanding Volunteer Award, nominated by the Slovene Association Sydney. In the 1940's, Lynn's parents migrated from Northern Italy in the Veneto Region. In 1946 the family moved to a property in Horsley Park, close to their family living at 45 Ferrers Rd, Horsley Park. By a wonderful coincidence, this property was to become the premises of the newly established Slovene Association Sydney.

Soon after, Lynn's family moved to Fairfield and she attended Fairfield Girls High School. After graduating, she undertook several casual jobs, but then enrolled into The Metropolitan Business College in Parramatta. After gaining her qualifications, she was employed in the Public Service Dept. of Technical and Further Education. She was fully employed at the Sydney Technical College Library. There were at that time many opportunities for

young females in administration work, which she enjoyed. Eventually, Lynn worked at the Head Office of the Education Department in Bridge St. Sydney. There she worked for four years.

As a young lady, she really enjoyed going to local dances in Fairfield, Bankstown, Parramatta and the Trocadero in the city. By another wonderful coincidence, she met a fine young man at the Trocadero, who was of Slovenian descent and whose name was William Alois Pušenjak. In the early 1960's they were married and had two wonderful sons. So began her association with the Slovenian community, one she admired and to which she felt a connection. She describes this connection as one she truly enjoyed. She mixed with members of the Slovenian community, often visiting the club on Ferrers Rd and the Triglav Club in St Johns Park. When her children were

in high school, Lynn returned to full-time clerical employment at the Granville TAFE and remained there for 27 years. Whilst at Granville TAFE, Lynn took two years leave to live in Kuala Lumpur, Malaysia. There her husband William was a Project Manager for the construction of the Petrona Towers. On retirement, Lynn undertook voluntary work in her endeavor to help the wider community. She volunteered in the South Western Sydney Health Services at Liverpool Hospital. This is her 13th year as such a volunteer, and it is still ongoing.

Lynn and William continued their participation within the Slovenian community and in 2009, under the encouragement of her cousin's husband, Joe Hampton, she agreed to join the Slovene Association's Committee. There was much to learn if she was to contribute well to the committee. Lynn highlights the support and training she received from Heidi Zavrl and Erika Zizek. She learned to manage the wages and expenses of the club. Eventually, she became the club secretary and continued in this capacity until 2020. She is currently Assistant Secretary, assisting the present Secretary, Olga Lah. Lynn Pušenjak is a wonderful team player. Always willing to help others in any way possible. Her humility, loyalty, positive attitude and cooperative nature endears her to everyone who meets her. Her skills are numerous and reflect her interesting work history. The Association truly appreciates her knowledge and administration skills. We all in turn, appreciate her.

Slovene Association Sydney

ŽIVALSKÉ ZGODE IN NEZGODE

Katarina Mahnič

Muso

Tole zgodbo je rad pripovedoval moj atek. Zelo hudomušno in vedno malo drugače jo je povedal, saj je bila dragocen spomin na njegovo mladost.

Dogajala se je med drugo svetovno vojno. Na ljubljanskem Bregu je v sedemčlanski družini živel Muso, običajen tigrast muc. Ime je dobil po italijanskem fašističnem poglavarju Mussoliniju. Otroci so ga čisto počlovečili. Pripisovali so mu visoke intelektualne sposobnosti: enkrat je bil matematik, drugič filozof, pa teolog in igravec – dekleta so ga celo našemile v Hamleta. »V črnem tilu in s črno baretko na glavi se je modro držal in nam poziral,« se je smejal atek.

Kmalu so posumili, da je mačji genij Muso tudi aktivni član skrivnega odporniškega gibanja, nekakšen tajni agent. O tem so jih prepričali različni dogodki. V isti hiši je stanovala gospa, h kateri so ponoči hodili italijanski oficirji. Nekoč je pred vrati na krožniku pozabila velik kos mesa, kar je bila dragocenost za tiste čase. »Prekleti maček, fentalo ga bom,« se je drla po Musovi prvi uspešno izvedeni diverzantski akciji.

V tem mačku je bilo res nekaj herojskega, tembolj, ker se je zjutraj vračal s podstrešja ves umazan in poln pajčevin. »Mejduš, spet ga je vso noč žgal,« so si prikimavali otroci, češ da ima Muso zgoraj mitraljez, s katerim tolče po Italijanih. Zvečer je vedno odšel v boj. Celó ko je nekoč imel tačko v mavcu, je vestno odštorkljal na svoj strelski položaj pod streho.

Po Bregu je k italijanskemu generalnemu štabu v Kazini dvakrat na dan korakala vojaška godba zaigrat ob slovesnem dvigu in spustu zastave. Muso je čepel na okenski polici in se takoj, ko je zaslišal italijanski ropot, potuhnil pod posteljo, kar je bil še en dokaz, da je resnični vohun. Kasneje se je izmuznil na prosto in šel v Kazino »špijonirat« čine italijanskih vojakov. Njegov aktivizem je bil dokončno potrjen, ko so se otroci z njim sprehodili po Opekarski cesti, ki se je končala z žico okoli okupirane Ljubljane. Muso se je malo motovilil naokrog, potem pa s tajnimi podatki drzno prebegnil na drugo stran.

Maček Muso je v spominu atkove družine za zmeraj ostal zapisan kot neustrašni bojevnik za svobodo slovenskega naroda.

Fifi

Ko so zaradi bolezni in let uspavali Fifija, psa Boštjanovega očeta, je ta le dva meseca zdržal brez živali. Ker je bil star in bolan, mladiček zanj ni prišel v poštev, zato je Boštjan v zavetišču izbral sivega kuštravca s porednim imenom Bendži.

Bil je božič in pes ga je z družino preživel v Ljubljani; naslednji dan naj bi ga odpeljali k očetu na Zdole pri Krškem. Pa se je posvojenec takoj, ko so šli prvič z vrvico na sprehod, zmuznil iz ovratnice in jo ucvrl po svoje. Dirjali so za njim po vsem Trnovem, dokler se ni sam odločil, da jim skrajša muke, in se je skesano pojavil na vrtu. Očitno ni bilo poredno samo njegovo ime.

Na Zdolah ga je oče samo pogledal in vzkliknil: »O, Sandi, a si le prišel!« Kakšen teden ga je klical Sandi, potem pa razložil Boštjanu: »Veš, ta pes ne sliši na Sandi, on hoče biti Fifi.« Bendži, Sandi ali Fifi – kuža je bil divjak in potepuh. Tekal je okrog sosedov in po vasi in se ni in ni pustil prijeti. Vsake toliko časa je švignil čez dvorišče, in že ga ni bilo več. Bil je kot poreden otrok, ki je sicer na smrt utrujen, spat pa še ne bi šel. Raje je divje lajal pred vrati in oče ga je na vse mile viže vabil noter. Potem je ugotovil, da je pes nor na hišni zvonec, ki je imel zelo prodoren glas. Če je zvečer, ko se je spravljal spat, pozvonil, je Fifi takoj priteknel in se spravljal počivat. Več let ga je tako z zvonjenjem priklical v hišo.

Oče je bil vedno bolj betežen, pes pa se je počasi umirjal. Zmeraj manj mu je bilo do potepa, postal je nekako solidaren z očetom in večino časa preživljal z njim v kuhinji. Oče ga je prav gurmansko razvajal, pital ga je z mesom in olupljenimi hrenovkami, mu pekel »šmoren« in palačinke. V bistvu je kuhal bolj zaradi Fifija in tako še sebe držal pokonci.

Ko je moral zaradi oslabelosti in demence v dom, je Fifija prevzela Boštjanova družina. Postarani pes je na novo zaživel; hodil je na dolge sprehode, se družil s psi, prvič v življenju okusil morje. Enkrat so ga vzeli tudi na obisk k očetu. Ta je imel dober dan – vse obiskovalce je prepoznal in se jih razveselil. Toda ko so mu na posteljo dvignili Fifija, so bili drugi v hipu pozabljeni. »O, joj, tebe imam pa najrajši,« je vzkliknil.

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Festival opalov

Vsako leto julija priredijo v Lightning Ridgu festival opalov. Rudarji z vseh opalnih najdišč v Avstraliji in po svetu prinesejo svoje dragulje in jih tukaj razstavljajo. Pridejo seveda tudi kupci in prekupčevalci, da izbirajo kamne za svoje trgovine. Vsi praznujemo.

Ko se sprehajam med stojnicami vidim, da so razstavljalci opalov povečini stari ljudje. Pred 55 leti, ko se je iskanje opalov resno začelo, smo bili seveda vsi mladi, polni navdušenja in upanja. Kako hitro je minilo to razburljivo, zanimivo, pustolovsko življenje! »Vsak dan je bil edinstven,« pravi Peter.

Med rudarji so trije Slovenci mojih let. Eden se je rad pohvalil, da je našel za več kot petdeset milijonov opalov. Rekel je: »Zdaj bi res lahko ležal na plaži in bi mi mlade plesalke stregle šampanjec, vendar bi mi bilo tam dolgčas. Rajši grem v rudnik in upam, da bom tam odkril dragulj, kakršnega ni še nihče.« Res je šel v rudnik. Ko ga je dvigalo pripeljalo ven, ga je pozabil izključiti, in tako ga je dvigalo naložilo polomljenega na kamion. Zdaj je v bolnici in bi dal vse, da bi se mu vrnilo zdravje. Zdravje in čas – to je res vse, kar nam je dano. Ne enega ne drugega ne moremo kupiti.

Drugi Slovenec je trgoval z opali vse življenje in zdaj živi v strahu, da bi kdo pokradel njegove zaklade.

Tretji Slovenec se pohvali, da ima preko dvesto potomcev, ki ga imajo radi.

Zdaj se soočamo s staranjem. Nekateri slabo vidimo in slišimo, drugi pozabljamo, tretji imamo razne fizične poškodbe. Veseli smo, ko se spomnimo malih radosti, ki smo jih omogočili drugim, in tistih lepih trenutkov, ki so nam jih darovali drugi. Hvaležni smo za izkušnje in preizkušnje, za sopotnike in doživetja. Vse je bilo prav.

Brezdomci

V sanjah se vračam domov.
Kaj naj vzamem seboj?
Kaj naj komu dam?
Trgam mlade liste starih dreves,
da bi jih posadila doma.
Nabiram semena rož,
da bi jih odnesla tja.
Spomine pišem, da ne bom sama doma.
Iščem dom na zemljevidu sveta.
Brez domotožja bi šla, a tu je moj sin doma.
Ni poti do doma na zemljevidu sveta.
Za oba.
Ptice selivke poznajo pot,
ribe plavajo nasproti brzicam.
Samo v sanjah se vračam domov.

Šestindvajset let sem učila Aborigine v Walgettu. Tja, v *Misson on the Barwon*, so jih pred sto leti pripeljali iz drugih krajev, vendar smo pred petdesetimi leti tam skupaj peli:

Take me back to the mission,
the mission on the Barwon.
When I get that lonesome feeling,
calling me back home,
I can hear the boomerang saying:
I love you so.

Mission (rezervat) je postal njihov dom. In malo moj. Tako smo brezdomci doma malo tu in malo tam.

Čigav kos potice je večji?

»Moji, njeni in najini,« pravi Peter in gleda pet otrok, ki čakajo, ko peče klobase. »Ti dve blondinki sta moji. Fantje so Mojčini in ta mala je najina,« predstavi Peter otroke, stare od enega do osem let. Vsi so nasmejani in srečni. Vedno sem rada učila otroke teh let, ker so otroci v prvem in drugem razredu prepričani, da

učiteljica vse ve in ima vedno prav. Verjamejo tudi vse, kar jim starši ali starejši povedo, in vse, kar vidijo. Tem letom sledijo kritična leta, ko se otroci začnejo zavedati sebe in svojega mesta v družini in družbi. Stavke začenjajo z zakaj. Začnejo tudi presojati svojo vrednost v očeh drugih. Večkrat se v njih pojavi občutek, da imajo njihovi bližnji večji kos potice in ljubezni.

Gledam Petrovo družino in upam, da bodo vedno vsi deležni enake pozornosti, razumevanja in privilegijev. Starši takšnih »mešanih družin« trdijo, da z vsemi enako ravnajo, in da imajo vse enako radi. Da zdaj ni več hudobne mačehe in krutega očima. Se mi zdi, da je včasih težko imeti njene otroke tako rad kot svoje, ker njeni in njegovi imajo za seboj še drugo polovico družine, ki prav tako vpliva na to, kako ljubljene in upoštevane se počutijo v tej mešani družini.

V mirnih obdobjih vsi skušamo biti nepristranski in pravični do vseh otrok, ko pa pride do problemov in preprirov, se otroci sprašujejo, kdo je res na njihovi strani.

Lažje sem bila nepristranska v šoli, kjer so bili vsi otroci enako moji.

Spremembe

Vsaka sprememba terja žrtve. Celotno vreme se ponavadi menja skozi neurje.

Zdaj vemo, kaj se kuha po drugih kontinentih, še preden voda zavre. Vsi smo o vsem obveščeni in zato rahlo zaskrbljeni. Še hvala Bogu, da nisem iz kraljčine družine, ker bi potem ves svet vedel za vse moje spodrsnjaje in napake.

V Lightning Ridgu živi okoli petdeset različnih narodnosti. Tako je menda tudi v Londonu in New Yorku. Celotno nas, Slovence, najdeš povsod po svetu. En svet – ena človeška družina, pa če to hočemo ali ne.

Pravijo, da so slabe novice dragocene za novinarje, ker ljudje radi berejo, kako hudo je drugod. Ko beremo o krutostih po svetu, pozabimo na svoje problemčke in sočustvujemo s tistimi, ki so bolj prizadeti. Vidimo, da bi lahko bilo še huje. Na koncu pogosto ugotovimo, da nam nič ne manjka, in da smo res srečni. Hvaležni smo za mirno, udobno življenje in radi bi pomagali tudi drugim. Človeška narava stremi za tem, da bi naredili nekaj dobrega.

Zadnje čase redno kličejo po telefonu za pomoč v Avstraliji in po svetu. Avstralci smo sorazmerno dobro preskrbljeni. Mnogi upokojenci se celo pohvalijo, da s pokojnino dobro živijo in prihranijo celo za počitnice v Evropi. Mi, otroci vojne, smo se naučili delati in varčevati.

Zdi se mi, da trenutno v Avstraliji najbolj trpijo kadilci, pivci in tisti, ki igrajo na srečo. Nič denarja za hrano in stanovanje jim ne ostane. Težko se je odločiti, komu pomagati in kako, ker ne vemo, kam gre denar od velikih dobrodelnih ustanov. Najbolj prijetno je, če lahko pomagamo v svojem okolju.

Moji spominčki

Spet sem odprla predale, da bi uredila/počistila svoje papirje. Kam naj dam pisma sorodnikov in prijateljev in uradna pisma oseb, ki so mi veliko pomenile. Seveda bi rada shranila tudi knjige, moje in druge. Na vseh zidovih visijo slike in vsaka nosi del zgodbe mojega življenja. To so slike mojih prijateljev – umetnikov in fotografije moje družine, zato jih ne morem vreči v smeti. Spomnim se Cvetka Mejača, ki mi je pred smrtjo poslal paket in prosil, če imam kaj prostora za

njegove slike. Nekaj sem jih obesila na steno, druge sem podarila prijateljem. Da se podaljša življenje teh umetnikov in da živi spomin. Uporabne predmete iz hiše bodo večinoma sprejeli v trgovini St Vincent de Paul, a tudi tam smo izbirčni. Polovico darovanega gre v smeti. Če stvari niso brezhizne, jih ljudje zavrnejo.

Opeko, cement in zemljo je lahko prepisati na drugo ime, vse, kar jaz sem, pa bo pokopano z menoj. Zanima me, kako drugi moji sopotniki urejate te stvari. Imamo nekje skupno spominsko knjigo? Rada bi več vedela o arhivu HASA. Kaj sprejema, kam to gre? Kdo zbira in zakaj?

Ogroženi moški

V mojem okolju je bilo vedno veliko moških, ker so mož in sinova pogosto pripeljali domov svoje prijatelje. Lightning Ridge je bilo v mojih mladih letih mestece mladih moških s celega sveta. To so bili avanturisti, ki so iskali hiter zaslužek, da bi si zgradili dom in ustvarili družino. Ti fantje so povečini pribežali iz revščine in povojne politične ogroženosti. Ko sem kasneje na TAFE-u učila te fante, so mi povedali svoje življenjske zgodbe. Te zgodbe sem zapisala in jih je Historical Society izdala v knjigi *OPALADDIES*.

Ti iskalci opalov so živeli v kampih na opalnem polju. Zvečer so zakurili ogenj, pekli meso, pili pivo in se spominjali deklet iz svojih vasi. Sanjarili so o bogastvu in o tem, kako bodo šli domov in pripeljali sem deklico, s katero si bodo ustvarili družino. Tukaj je manjkalo žensk njihove narodnosti. Tisti moški, ki so s seboj pripeljali ženo, so se bali, da bi jim jo kdo prevzel. Nekateri so zato neprimerno strogo ravnali z njo, ker so jo hoteli nadzirati.

Pravi Joseph, kupec in preprodajalec opalov: »Tukaj ni bilo domačih praznovanj, petja, plesa in romantike. V svojih najlepših letih nismo imeli družine in ženske družbe, niti doma.« Nekateri fantje so si našli žene med domačinkami, drugi so jih šli kasneje iskat na Filipine, da so si ustvarili družine.

Zdi se mi, da je moškim težje povedati svoje probleme kot ženskam. Moški težko priznajo, da niso sposobni obdržati reda v družini, kot je to nekoč uspevalo njihovim očetom. V starih časih je bil oče zakon in družina mu je sledila. Nihče ni pripravil teh fantov na novi način družinskega življenja. Moški so pogosto fizično močnejši, a manj sposobni potrpežljivo reševati medsebojne odnose, zato se nekatere ženske in otroci čutijo ogroženi.

K meni je prišel štiridesetletni električar Milan. Ko je opravil svoje delo, sem mu ponudila kavo. Milan je lep in prijeten fant, oče štirih otrok. Njegovi pokojni starši so bili moji prijatelji. Ženo si je našel na potovanju po Aziji. Zdaj je ta žena poklicala policijo, češ, da jo je strah, ker ima Milan njo in otroke »pod kontrolo«. Dali so ji AVO, ukaz, da se Milan ne sme približati družini. Zdaj spi v avtu. Jokal je, ko je pripovedoval o svojih težavah. Pravi, da bo iz Sydneyja dobil najdražjega advokat, da mu bo pomagal dobiti nazaj družino. Pravi tudi, da vsak večer moli in ve, da Bog vse vidi in bo uredil tako, kot je prav. Povedal je tudi, da si je poskusil vzeti življenje. Vse, kar si želi, je njegova družina. Seveda sem slišala samo eno stran zgodbe in ne morem delati zaključkov ali svetovati, toda bojim se za Milanovo družino.

Mnogi pari ne znajo sklepati kompromisov. Avstralci pravijo, da je najboljša rešitev, ko sta obe stranki zadovoljni (*win-win situation*). Kaznovanje pogosto povzroča maščevanje, sovraštvo in jezo.

Ne vemo več, kdo vleče družinski voz in kdo mu sledi. Na vozu pa so otroci, ki opazujejo in se tako učijo biti ženske in moški.

Brez naslova

Rudi je napisal: »Če bi vsi Slovenci mislili kot jaz, če bi mi vsi Slovenci dali svoj glas, o kakšen glas imeli bi Slovenci.«

Rudijevo misel je Miha poenostavil in rekel: »Če bi bilo po moje, bi bilo vse drugače.«

Seveda se je že Fran Miličinski ukvarjal s to mislijo, a je uvidel, da ima vsaka buča svojo pamet. Ko je namreč kmet peljal z njive voz buč, se je voz prevrnil in so se buče odkotrljale na vse strani.

Ne domišljajmo si, da smo taki samo Slovenci. Ne domišljajmo si, da imamo samo Slovenci različna mnenja in načrte. V Lightning Ridgu rastejo nove organizacije in dobronamerne ustanove kot gobe po dežju. Ker smo stari, nimamo drugega dela, zato se vsi vključujemo v te skupine. Oblasti nudijo podporo in denar, da lahko pomagamo nemočnim in onemoglim. To delo daje nekaj smisla in reda našemu življenju. Neverjetno, kako pomembno je to delo, posebej za tiste, ki si želijo vodilno vlogo in radi ukazujejo. Men's Shed – moško delavnico so zaprli, ker se možje niso mogli zediniti, a mnoge ženske vztrajajo v vodstvu teh dobronamernih ustanov. Umetniške skupine in športne organizacije iščejo podpornike. Samoimenovani strokovnjaki predpisujejo svoje recepte za duševne in fizične težave. Na informacijskem uradu je veliko strokovnjakov, ki turistom pripovedujejo o zgodovini našega svetovno znanega mesta in seveda o opalih, ki so simbol Avstralije. V društvu Soseščina se prodaja poceni hrana, tam prostovoljci tudi učijo ljudi računalništva, prijazne gospe pa svetujejo, kje iskati pomoč, če zmanjka denarja in kako poiskati pravno pomoč (*Legal Aid*).

Mnogi prostovoljci delajo v iskreni želji, da bi za prizadete in manj uspešne izboljšali svet. Vsak četrtek se oglasijo ti reveži, da jim organizacija napiše ček, če jim je zmanjkalo denarja za hrano, elektriko ali bencin. Ko pride pokojnina, se mnogi zatečejo v klube za poker. Vstopajo z nasmejanimi obrazi v upanju, da jih tam čaka sreča, izstopajo pa večkrat s solzami v očeh.

Seveda včasih izbruhnejo prepiri med prostovoljci teh organizacij, vendar nas ti prepiri ohranjajo žive in živahne. Oblast podpira vse te organizacije, da le ne gredo ljudje prezgodaj v dom za starostnike. Starostni dom stane davkoplačevalce več denarja kot te organizacije.

Podlistek

BUTALCI (10)

Fran Milčinski, riše: Zorka Černjak

O županovi suknji

Butalski župan je imel novo suknjo. Tri tedne jo je nosil na pregled po domači ulici, da so Butalci uživali njeno lepoto. Butalci so bili ponosni na suknjo in so dejali: »Mi smo mi!«

Četrty teden pa je stopil župan še proti Tepanjcam, naj ga vidijo še Tepanjčani in počijo od zavisti. Mogočno je korakal in že je premeril pol pota, pa ga je dražilo, žive duše ni bilo na cesti. Samo berača Matevža je srečal, kraj ceste je sedel, ogrnjen je bil v staro sajasto plahto in se prijazno obiral.

Bilo je sredi polja, tedaj se je nenadoma usul dež in je zastokal župan: »Moja zlahtna suknja, kaj bo rekla, če jo premoči dež! Škoda neznanška!«

Se mu oglasi berač Matevž: »Gospod župan, veste kaj, par soldov mi dajte vbogajme, pa vam posodim svojo plahto, da se ogrnete vanjo. Svojo suknjo pa dajte meni, da vam jo nesem!«

Županu se je ta beseda zdela modra in je storil tako: mogočno je vrgel beraču miloščino, slekel svojo žlahtno suknjo, da jo nese berač, sebe pa je zavil v sajasto beraško plahto. Dež je lil kakor iz škafa in je župan hitel nazaj proti Butalam, komaj je za njim korake lovil berač Matevž.

Še preden je dospel župan do prvih butalskih koč, že je bil moker skozi plahto in skozi vse, kar je imel pod plahto, do kože in kosti, in v škornjih mu je stala luža. Pa je dejal: »Hvala bogu, da imam plahto in nimam suknje, bo vsaj žlahtna suknja obvarovana plohe!«

Pa se je ozrl po beraču in je videl berača ogrnjenega z žlahtno svojo suknjo in je bila kakor mokra cunjja, spred in zad je od nje curljalo.

Tedaj se je zavzel župan. Ustavil se mu je korak, desni kazalec je uprl v čelo in napel možgane, da je kar zaškripalo. In je dejal: »Sedaj res ne vem, čemu sem sajasto plahto nosil jaz in čemu je žlahtno mi suknjo nosil berač Matevž; od sajaste plahte mi je posvinjana še vsa druga obleka. In ne vem, zakaj sem pravzaprav temu falotu, beraču Matevžu, še cel groš dal vbogajme!«

**SLOVENSKO SOCIALNO SKRBTSTVO
IN INFORMACIJSKI URAD Inc.
19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101**

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča Slovence in prijatelje, da bo do nadaljnega naša pisarna odprta vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu od 11. do 12. ure ali po predhodnem dogovoru. Prosimo vas, da se za obisk v pisarni dogovorite preko e-pošte: slovwelfare@bigpond.com ali preko telefona: **+61 407 056 463 Peter Mandelj ali +61 3 9795 8550 Slavko Gorup ali +61 409 478 635 pisarna v Kewju.**

V naši pisarni lahko dobite nasvete in pomoč pri izpolnjevanju uradnih dokumentov za slovensko pokojnino, zahteve za popravilo krivic žrtvam vojnega nasilja, za delnice, oporoke, dediščine in prodajo nepremičnin v Sloveniji, pri iskanju slovenske davčne številke in podobno. Nekaj informacij in potrebne obrazce lahko dobite na naši internetni strani: www.slovenianwelfare.org.au

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

<http://canberra.veleposlanistvo.si>

Veleposlanik: JURIJ RIFELJ

svetovalec in namestnik: DAVOR DEVČIČ

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606

TOBIN BROTHERS
FUNERALS
Celebrating Lives

24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.

We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

ST.
FRANCIS
OF
ASSISI
c. 1181 - 1226